Yeryüzünün En Hayırlı Kadını

HAZRETİ HATİCE

İçindekiler

Cehalet Yuvası Mekke

Ebrehe'nin ordusuyla Kâbe'ye saldırmasından on beş yıl kadar önceydi. O yıllarda Hicaz, tam anlamıyla bir cehalet süreci yaşıyordu. İnsanlar taştan, tahtadan yaptıkları putlara tapıyorlardı. Âdeta su yerine şarap içiliyor, içki içmeyenler küçük görülüyordu.

İnsanlık, koyu bir karanlığın ve vahşetin pençesinde kıvranıyordu. Bu vahşetten en fazla zarar görenler ise kız çocukları ve kadınlar oluyordu. Kadınların toplumda hiçbir değeri yoktu. Âdeta alınıp satılabilen bir eşya gibi görülüyorlardı. Yeni doğan kız çocuklarının hâliyse içler acısıydı. Bir kadın, kız çocuğu dünyaya getirdiği zaman kocası tarafından türlü hakaretlere maruz kalır, çoğu zaman da dayak yerdi. Çünkü cahil Mekke toplumunda kız çocuğu büyük bir utanç kaynağıydı.

Bazıları, eşleri doğum yapacağı zaman bir çukur kazardı. Eğer kadın, kız çocuğu doğurursa çocuğu daha doğar doğmaz kazılan çukura atar ve üzerini toprakla kapatırlardı. Kız bebeklerini doğar doğmaz öldürmeyenler de vardı. Fakat onlar da yıllar ilerledikçe toplumun baskısına dayanamaz ve kızlarını götürüp kendi elleriyle kızgın kumlara atarlardı.

Bataklıktaki Güller

Bütün bu olanlara rağmen, cahil ve acımasız insanlarla dolu olan Mekke'de cehaletin kirine bulaşmayanlar da yok değildi. Fakat bu kimseler, parmakla sayılacak kadar azdı. Varaka bin Nevfel, Ubeydullah bin Cahş, Zeyd bin Amr bu kişilerden bazılarıydı.

Bunlardan özellikle Varaka bin Nevfel, Araplar içerisinde çok bilgili olmasıyla tanınan biriydi. Önce Tevrat'ı okumuş ve ondan etkilenerek Yahudi olmuştu. İncil'i öğrenip okuduktan sonra da Hıristiyan olmuştu. O karanlık dönemin yanlış inançları onu asla etkileyememişti.

Varaka, Mekke'deki Esedoğulları kabilesine mensuptu. O sıralar Esedoğulları kabilesinde hem heyecanlı hem de tedirgin bir bekleyiş vardı. Bu saygın ve şerefli kabilenin başkanı Esed'in bir torunu olacaktı. Esed'in oğullarından Huveylid'in hanımı Fatıma hamileydi. Doğacak çocuğun

cinsiyeti herkesin merak konusuydu. Eğer kız olursa bu çocuk da öldürülecek miydi? Dede Esed'in tavrı ne olacaktı? Bu düşüncelerle yatıp kalkan Huveylid, doğum zamanı yaklaştıkça daha da sıkılıyordu.

Bu tedirgin bekleyiş sürüp giderken baba Huveylid bir rüya gördü. Rüyasında Huveylid, Hazreti Yusuf ile bir hurma bahçesinde geziyordu. Hazreti Yusuf, ağaçlardan hurma koparıyor ve kopardığı hurmalardan Huveylid'e veriyordu. Huveylid de bu hurmalarla kucağını dolduruyordu.

Huveylid, uyandığında çok mutluydu. Çünkü rüyasını kendince "Benim bir oğlum olacak, o da Mekke'de çok üstün bir kişi olacak." diye yorumlamıştı. Rüyasını düşündükçe yüzü gülüyor, içi sevinçle doluyordu. Ancak yine de yüreğinde hiç bitmeyen bir sıkıntı vardı. Doğacak çocuk ya kız olursa… Bu düşünce, her aklına geldiğinde tedirgin babanın yüzünün rengi değişiyordu. Çünkü hanımı bir kız doğuracak olursa çevresindeki herkesin ona sitem edeceğini, belki aşağılayacağını biliyordu. Doğacak olan evlâdı, daha ilk çocuğuydu. Aylardır evlâdını kucağına almayı bekliyordu. Güzel ahlâklı, dürüst, şerefli bir adamdı Huveylid. Evlâdını öldürmeye nasıl kıyacaktı?

Vakit geçirmeden rüyasını hanımı Fatıma'ya da anlattı. Sonra da:

– Benim bir oğlum olacak, ey Fatıma, dedi. Fatıma ise rüyayı çok daha farklı yorumlamıştı. Kocasına:

– Bence yanılıyorsun ey Huveylid. Hurma, kıza işaret eder. Bana kalırsa oğlumuz değil, kızımız olacak, dedi.

Bir anda Huveylid'in yüzü asılıverdi. Fatıma'nın bu yorumu hiç hoşuna gitmemişti. İçini yeniden büyük bir korku kapladı. Ancak doğumu çok yaklaşmış olan hanımını incitmek istemiyordu. Bu yüzden ona hiçbir şey söylemedi. Fatıma ise durumu çoktan anlamıştı. Zaten Mekke'nin tutumu ortadaydı. Hangi erkek, kızı olduğunda seviniyordu ki? "Bir kız çocuğu dünyaya getirdiğimde, diğerleri gibi Huveylid de kızını öldürürse ne yaparım?" diye düşündü. Merhametli, ince ruhlu, güzel ahlâklı bir hanımdı Fatıma. Gözleri doldu, yüreği sıkıştı. O da kocasına bir şey diyememişti. Fatıma ve Huveylid böyle derin düşünceler içerisinde, korkulu bir şekilde doğumu beklemeye başladılar.

Bebek Doğuyor

Nihayet Fatıma'nın doğum sancıları tutmuştu. Huveylid heyecanlıydı. Evinin avlusunda beklemeye başladı. Çok geçmeden Huveylid'in babası, kardeşleri, amcaları ve yakın akrabaları da yanına geldiler. Gelenler arasında Huveylid'in yeğeni Varaka bin Nevfel de vardı. Hepsi de en az Huveylid kadar heyecanlıydılar. Doğacak çocuk erkek olursa büyük bir kutlama yapacaklardı. Bunun için şahane bir ziyafet sofrası hazırlanmıştı.

Çok geçmeden Fatıma'nın yanındaki kadınlardan biri, merakla haber bekleyen adamların yanına geldi. Kadının ürkek tavırları bekleyenleri tedirgin etmişti. Kadın bir süre sessiz bekledi, başı önündeydi. Doğan çocuğun bir kız olduğunu nasıl söyleyeceğini bilemiyordu. Sonra Huveylid'in babası Esed'e döndü ve çekinerek:

– Bir kızınız oldu, diyebildi.

Herkes bir anda olduğu yerde kalakalmıştı. Yüzleri asıldı, verilen bu haber onları hiç memnun etmemişti. Ancak dede Esed, çok akıllı ve erdemli bir adamdı. Hemen kendini toparladı ve orada bulunanlara dönerek gür bir sesle:

– Ne olursa olsun razıyız, dedi.

Bunun üzerine farklı bir şey söyleyen olmadı. Babasının bu sözleri Huveylid'i çok mutlu etmişti. Çünkü onun tek korkusu, akrabalarının kendisine gösterecekleri tepkiydi. Esed ailenin en büyüğüydü, kabilenin reisiydi. Onun kararlarına saygı gösterilirdi. Onun hoş gördüğü her şey hoş görülürdü. Hiç kimse onun kararlarına karşı çıkmazdı. Şimdi de bir kız torunu dünyaya gelmiş ve Esed, açıkça bundan razı olduğunu söylemişti. Artık kim ne düşünürse düşünsün, bu kız çocuğu da ailenin bir ferdi olarak kabul edilecekti.

Doğumdan sonra Esed'in gösterdiği bu tepki, Varaka bin Nevfel'i de çok mutlu etmişti. Ancak seslerini çıkaramasalar da bu durumdan hoşlanmayan kişiler vardı. Varaka, onlara dönerek şöyle dedi:

– Beni dinleyiniz! Görüyorum ki yüzlerinizde bir doğumun değil, bir ölümün izleri var. Neden böylesiniz? Kime karşısınız? Bu bebeğin kız veya oğlan olmasında kimin payı var? Hiçbirinizin! Bu sadece Allah'ın işi. Sadece O'nun takdiri. Bu sebeple kızgınlığınız aklınızı çelmesin. Düşünün bir kere, sizi doğuran da bir kadın değil mi? Biraz aklınızı kullanın. Kim bilir belki bu yavru, ileride çok

önemli biri olacak. Belki, nice yiğitler doğuracak ki onlar herkesin sevgilisi, herkesin saydığı büyük insanlar olacaklar… Kim bilebilir?

Huveylid de babası Esed de, Varaka'nın bu konuşmasından dolayı çok memnun olmuşlardı. Çünkü Varaka, oradaki insanlara aslında herkesin bildiği bir gerçeği hatırlatıyordu. Varaka'nın konuşmasından çok etkilenen Huveylid ona yaklaştı ve:

– Kutlarım seni sevgili yeğenim, bizi bu hikmetli konuşmanla insanlar arasında utançla gezmekten kurtardın, dedi.

Huveylid, evlâdının dünyaya gelmesi sebebiyle içinde gizlediği sevinci ve mutluluğu artık doyasıya yaşıyordu. Orada bulunan topluluğa döndü ve sevinçle:

– Bakın ey Mekkeliler, dinleyin! Gelin bugün acımasızca bir uygulamaya son verelim, dedi.

Herkes bir anda sustu. Kimi onu haklı görüyor, kimi de için için kızıyordu. Ancak kim ne düşünürse düşünsün Huveylid, bu çirkin geleneği ortadan kaldırmakta kararlıydı. Konuşmasına şöyle devam etti:

– Yıkalım bu anlamsız geleneği. Uzun zamanlardan beri içimize hüzün veren bu rezil geleneği terk edelim. Kendimize gelelim ey Mekkeliler! Kız çocuğunun ne zararı var, bana bunu söyleyin. Analar olmadan oğlanlar nasıl büyür? Sevgili yeğenim Varaka, bilirsiniz ki okumuş, bilgili bir adamdır. Durmadan memleketleri dolaşır, gezer, araştırır, ilim öğrenir. Pek çok din adamı ile görüşür.

Onun sözlerini yabana atmayınız. Benim aklım onu tasdik etti. Siz de tasdik ediniz.

Orada bulunan birçok kişi, Huveylid'in bu konuşmasından etkilenmişti. Ancak bu konuşma, Huveylid'in iki kardeşinin pek hoşuna gitmemişti. Babaları Esed'in yanına gidip, Huveylid'in böyle konuşmasına nasıl izin verdiğini sordularsa da Esed, onlara cevap vermedi. Çünkü Huveylid'in konuşmaları dede Esed'i memnun etmişti.

Evin avlusunda meydana gelen hüznün ve gerginliğin yerini, bir anda neşe ve sevinç almıştı. Varaka, hemen Fatıma'nın yanına girdi yeni doğmuş minik bebeği kucağına aldı. Tebessüm ederek:

– Bu yavrunun adı Hatice olsun, dedi.

Böylece Hazreti Hatice "erken doğan" anlamına gelen bu adı almış oldu.

Huveylid'in evinin önünde toplananlar oradan ayrılmış, Fatıma'nın yanında sadece Esed, Huveylid, Varaka ve birkaç kadın kalmıştı. O sırada kadınlardan biri:

– Abdulmuttalib geliyor, Abdulmuttalib geliyor, dedi.

Kureyş kabilesinin lideri olan Abdülmuttalib, Mekke'de sözü en çok dinlenen kişiydi. Fatıma ve Huveylid, onun kızlarının doğumu üzerine evlerine gelmesinden çok memnun olmuşlardı. Çünkü Mekke'de böyle ziyaretler, ancak erkek çocuğu doğduğunda yapılırdı.

Faziletli Bir Kız

Aradan üç ay geçince Hazreti Hatice, süt anneye verildi ve iki-üç yaşlarına kadar orada kaldı. Süt dönemi bittikten sonra da annesinin ve babasının yanında yaşamaya başladı.

Hazreti Hatice'nin terbiyesiyle, anne ve babasıyla birlikte amcasının oğlu Varaka bin Nevfel ilgileniyordu. Fatıma ve Huveylid, kızlarını toplumun o dönemde içinde bulunduğu karmaşık ortamdan uzak tutmaya çalışıyor, onu özenle yetiştiriyorlardı. Nezih bir hayatı olan Hazreti Hatice'ye insanî değerlerin yitirildiği o günlerde bile tertemiz manasında 'Tâhire' deniliyordu. Kureyş hanımları arasında da, hanımefendi manasında 'Seyyide' olarak anılıyordu.

Hazreti Hatice, zamanının büyük bir bölümünü Varaka'nın yanında geçiriyordu. Varaka, putlara tapmayı yan-

lış görüyor ve gerçek dini arıyordu. Tevrat ve İncil'i, İbranice aslından okuyup anlıyor ve Yahudilikle Hıristiyanlığı çok iyi biliyordu. Sahip olduğu bilgileri Hazreti Hatice'ye de öğretiyor ve onu, yaşadıkları toplumun bütün çirkinliklerinden uzaklaştırmaya çalışıyordu. Mekke'de okuma yazma bilen insanların sayısı çok azdı. Hele de kadınlar böyle şeylerle pek uğraşmazlardı. Ancak Varaka, Hazreti Hatice'ye okuma-yazmayı da öğretti. Artık Hazreti Hatice, Varaka'nın kendisine öğrettiği şeylerle yatıp kalkmaya başlamıştı. Varaka, onu büyük bir özen içinde ilimle yetiştiriyordu.

Hazreti Hatice, on üç-on dört yaşlarına geldiğinde faziletli bir genç kız olmuştu. Aynı zamanda çok alımlı ve güzeldi. Giyimine-kuşamına ve hareketlerine çok dikkat ediyordu. Çok geçmeden Mekkeliler arasında saygınlık kazanan, üstün biri olmuştu. Asalet sahibi her delikanlının evlenmek istediği bir adaydı.

Onunla evlenmek isteyen pek çok kişinin içinden, hem Hazreti Hatice'den hem de ailesinden olumlu cevap alan Ebu Hale oldu. Ebu Hale, Mekke'nin zengin ailelerinden birine mensuptu. O zaman yirmi dört yaşındaydı. Çok güzel ahlâklı, Arapların çirkin âdetlerine bulaşmayan dürüst ve şerefli bir gençti. Fatıma ve Huveylid, Ebu Hale'nin kızlarına denk bir eş olabileceğini düşündüler ve iki genci evlendirdiler. O zaman Hazreti Hatice on beş yaşındaydı.

Önce Hind, sonra da Hale adında iki oğulları oldu. Ancak evlilikleri uzun sürmedi. Çünkü Ebu Hale kısa bir

zaman sonra vefat etti. Arkasında eşine ve çocuklarına büyük bir servet bırakmıştı. İki evlâdıyla yalnız kalan Hazreti Hatice'nin üzüntüsü büyüktü. Henüz on yedi yaşındaydı. Çocuklarıyla birlikte, eşi Ebu Hale'den kalan evlerinde yaşamaya devam etti. Zamanının büyük bir bölümünü çocuklarıyla geçiriyordu. Bir yandan da ticaretle daha çok ilgilenmeye başladı. Eşi hayattayken de ticaretle uğraşıyordu ve bu sebeple ticaret hususunda Ebu Hale'den çok fazla şey öğrenmişti.

O dönemde Mekke'de ticaretle uğraşan kadınların sayısı oldukça azdı. Bu konuda Hazreti Hatice cesur davranıyor, artık Mekke dışındaki şehirlerde de ticaret yapmayı düşünüyordu.

Tam o sıralarda Hazreti Hatice'ye Mekke'nin zenginlerinden birçok kişi evlenme teklifinde bulunmuştu. Bunların hepsini geri çevirmekle birlikte Atik bin Abid'in teklifini düşünmüştü. Atik, varlıklı bir insandı. Ayrıca kavminin en şereflilerindendi. Hazreti Hatice bu teklifle ilgili annesi, babası ve amcaoğlu Varaka ile konuştu. Onların da rızasıyla Atik ile evlendi.

Hint adını verdikleri kızlarının doğumundan kısa bir zaman sonra Hazreti Hatice ve eşi Atik büyük bir kervan hazırladılar. Kervanın başında Atik vardı. Üç ay sürecek bir sefere çıkılıyordu.

Kervan, Mekke'den yola çıkalı birkaç ay olmuştu ki Hazreti Hatice, kendisine ulaşan bir haberle yeniden sarsıldı. Eşi Atik ölmüştü. İkinci evliliği de uzun sürmemiş,

Hazreti Hatice yine yalnız kalmıştı. Tek desteği ailesi oldu. Bir daha evlenmeyi hiç düşünmüyordu. Eskisi gibi ticaretle uğraşıyor, gün geçtikçe de maddî durumu daha da iyi bir hâle geliyordu.

Otuz yaşlarına geldiğinde artık insanlar arasında Mekke'deki sayılı zenginlerden biri olarak tanınıyordu. Zamanının zengin insanları, zenginliklerini insanları ezmek ve sömürmek için kullanırken Hazreti Hatice, tam aksine fakirlere yardım ediyor, çok zaman yiyecek dağıtıyor, zor durumdaki insanlara maddî destek veriyordu.

Büyük Üzüntü

Tarih 590 yılını gösterdiğinde Kureyşliler ile Havazin ve Sakif kabileleri arasında savaş çıktı. Bu savaş, Muharrem ayında meydana gelmişti. Araplar arasında Muharrem ayında savaşmak ve kan dökmek günah sayılıyordu. Bu yüzden bu savaşa günah anlamında "Ficar Savaşı" denildi. Ficar Savaşı'na Peygamber Efendimiz de katılmıştı. O zaman yirmi yaşında olan Allah Resûlü, bu savaşta hiç kimseyi öldürmemiş, sadece çevresine düşen okları toplayıp amcalarına vermişti. Savaşta çok kişi ölmüştü. Ölenler arasında Hazreti Hatice'nin çok sevdiği babası Huveylid de vardı. Huveylid'in ölümü başta eşi Fatıma ve kızı Hatice olmak üzere bütün yakınlarını çok üzdü.

Hazreti Hatice, çok geçmeden büyük bir üzüntü daha yaşadı. Huveylid'in ölümünün hemen ardından eşi Fatıma da hastalanmış ve o da ebedî âleme göç etmişti. Babası-

nın ölümünün üzerinden az bir zaman geçmişken Hazreti Hatice, bu kez de annesini kaybetmişti. Acısı büyüktü. Bu acılı günlerinde en büyük desteği amcasının oğlu Varaka olmuştu.

Müjdeli Rüya

Hazreti Hatice, zaman geçtikçe daha da olgunlaşmış ancak güzelliğinden ve zarafetinden hiçbir şey kaybetmemişti. Büyük kervanlar tertip edip ülkeler arası ticaretle uğraşmaya devam ediyordu. Artık Varaka'yla çok daha sık görüşüyordu. Zaten doğduğundan beri cahiliyenin kirine bulaşmadan, dindar bir hayat yaşamasına o vesile olmuştu. Varaka, Hazreti Hatice'nin en büyük yardımcısı ve bilgi kaynağıydı.

Arayışları, Varaka'yı, kutsal kitaplarda geleceği söylenen son peygamber ile ilgili bilgilere ulaştırmıştı. Büyük bir beklenti içindeydi. Hep, gelecek bir nebiden bahsediyordu. Aslında son peygamberin gelişi, o gün sadece Varaka'nın değil, bütün Hicaz'ın ortak konusuydu. Pek çok bilgin, öz evlâdını tarif eder gibi gelecek son nebinin vasıflarından bahsediyordu.

O dönem Hazreti Hatice'nin de zihnini en çok meşgul eden konu, geleceği müjdelenen nebi idi. Karşılaştığı her yeni bilgiyi hemen amcaoğlu Varaka'ya ulaştırıyordu. O da Hazreti Hatice'nin söylediklerini yorumlayıp kendisine açıklamalarda bulunuyordu. Hazreti Hatice, artık uykularına beklenen nebinin hayalleriyle dalar olmuştu.

Bir defasında, gökten inen bir güneş veya ayın, hanesine gelip sinesine girdiğini, ardından da bütün âlemi nura boğup aydınlattığını görmüştü. Uyandığında heyecandan tir tir titriyordu. Biraz da korkmuştu. Kendi kendine rüyasını düşündü, ancak gördüklerine bir anlam veremedi. Yine de gördüğü bu rüyanın sıradan bir rüya olmadığını düşünüyordu. Sabah olunca koşar adımlarla amcaoğlu Varaka'nın yanına gitti. Selâm verip yanına girdikten sonra beklemeden rüyasında gördüklerini ona bir bir anlattı. Duydukları karşısında yaşlı Varaka'nın gözleri yuvasından çıkacak gibi olmuştu. Heyecan dolu cümlelerle:

– Müjdeler olsun sana! Müjdeler olsun ey amcamın kızı! Şüphesiz bu rüya, Allah'ın sana olan ikramının bir işaretidir. Çok geçmeden Allah, senin hanene bir nur nasip edecektir. Gerçi doğrusunu Allah bilir ya, zannederim bu nur da nübüvvet nurudur, dedi.

Hazreti Hatice, duydukları karşısında öylece kalakalmıştı. Amcazadesi Varaka sözlerine devam etti:

– Ahir zaman peygamberi vücuda gelmiştir. Sen de O'nun ailesi olacaksın. Senin zamanında O'na vahiy gelir ve O'nun dini, bütün âlemi kuşatır. Sen de O'na ilk

iman eden olursun. O peygamber, Kureyş arasından ve Hâşimoğullarından olacak.

Varaka, kendinden öyle emin konuşuyordu ki son nebinin geleceği konusunda hiç tereddüdü yoktu. Onun dünyasında gelecek son peygamberle ilgili her şey belirginleşmiş olmalıydı. Görülen bir rüyayı tabir ederken bile olayları teker teker haber verebilmekteydi.

Zaten o günlerde Mekke ve Hicaz bölgesi, rüyanın da ötesinde alışılmışın dışında gelişmelere sahne oluyordu. Bir bayram günü Mekke kadınları Kâbe'nin yakınında oturmuş, kendi aralarında kutlama yapıyorlardı. Hazreti Hatice de tavafını yapmış ve Rabbine dua ediyordu. Tavaf sonrası, meclis oluşturup oturan kadınların arasına o da katıldı. Çok geçmeden oracıkta tanımadıkları bir adam belirivermişti. Adam, yanlarına yaklaştığında sesini yükseltti ve onlara seslendi:

– Ey Mekke kadınları! Ey Mekke kadınları!

Bütün yüzler, merak dolu bakışlarla sesin geldiği tarafa yönelmişti. Adam, telâş dolu cümlelerle sözlerine şöyle devam etti:

– Şüphesiz ki pek yakında, sizin beldenizde bir nebi zuhur edecek. O'nun adı Ahmed'dir. Aranızdan kim O'nunla evlenme imkânı bulursa hiç düşünmeden O'na, "Evet!" desin.

Adamın sözlerini duyan kadınların çoğu, onun ne dediğini bilmeden konuşan bir mecnun olduğunu düşünmüş-

tü. Onun için de kadınlardan kimisi dudak büküp işine dönerken kimisi de "Deli!" diye adamın üzerine taş attı.

Adamın söylediklerini ciddiyetle takip eden sadece Hazreti Hatice olmuştu. Adam gittikten sonra da sessizce başını önüne eğip bir süre önce gördüğü rüyayı ve Varaka'nın dediklerini düşündü.

O güne kadar yaşadıkları Hazreti Hatice'yi büyük bir beklenti ve arayışa sevk etmişti. Sürekli düşünüyor ve ortada dolaşan bilgilere uyabilecek kişiyi bulmaya çalışıyordu. Aslında anlatılan kişiyi bulmak çok da zor değildi. Çünkü her türlü çirkinliğin yaşandığı böyle bir dönemde, kaliteli insanlar parmakla gösterilecek kadar azdı. Ancak birisi vardı ki tarifler açısından anlatılan son nebi ile bütün özellikleri tutuyordu. O günün toplumunda doğruluk ve güven en kıymetli değerlerdi ve bu, ancak Abdullah'ın oğlu Muhammedü'l-Emin'in yanında bulunuyordu. Hazreti Hatice, artık O'nun her hareketini takip ediyordu.

İki Kat Ücret

Ülkeler arası ticaret yapmaya devam eden Hazreti Hatice, kış ve yaz aylarında Şam ve Yemen taraflarına kervanlar gönderiyordu. O günlerde Şam taraflarına göndereceği bir kervan için ücretle çalışacak elemanlara ihtiyacı olmuştu. Kendi adına kervanla gidip ticaret yapacak güvenilir birini arıyordu. Bunun için Mekke'de bir duyuru yaptırdı. Gelecek adaylar arasından bir tercihte bulunacak ve Şam'a onu gönderecekti.

Bu ilânı, Peygamber Efendimizin amcası Ebu Talib de duymuştu. Doğruca yeğeninin yanına geldi ve O'na dedi ki:

– Ey kardeşimin oğlu! Ben, artık elinde malı kalmamış bir adamım. Ne malımız kaldı, ne de ticaretimiz! İşte şurada, Şam'a gitmeye hazırlanmış kavminin kervanı

duruyor. Hatice de malını alıp ticaret yapacak güvenilir adamlar arıyor. Her ne kadar ben, senin Şam taraflarına gitmenden hoşlanmasam ve oradaki insanların sana bir kötülük yapmalarından korksam da çaresizim. Hatice'ye bir gitsen… Sanıyorum ki senin hakkında duyulan güven ve temiz fıtratın sebebiyle başkaları yerine bu iş için seni tercih edecektir.

Efendiler Efendisi, amcasının cevap bekleyen yüzüne "Nasıl isterseniz öyle olsun." der gibi baktı. Bunun üzerine Ebu Talib, hemen Hazreti Hatice'nin yanına gitmek üzere yola çıktı. Hazreti Hatice'ye, yeğenini bizzat anlatma ihtiyacı hissediyordu. Çünkü O, Muhammedü'l-Emin'di. Mekke'nin en güvenilir ve en dürüst insanıydı. Öyleyse O'nunla iş yaparken O'na verilecek ücret de başkalarından farklı olmalıydı. Ebu Talib, böyle bir iş için Hazreti Hatice'nin başkalarına ne kadar ücret verdiğini biliyordu ve yeğeni için Hazreti Hatice'den iki kat ücret isteyecekti.

Çok geçmeden Ebu Talib, Hazreti Hatice'nin yanındaydı. Karşılıklı hâl, hatır sorulduktan sonra söz Şam'a gidecek kervana gelmişti. Ebu Talib, bu iş için yeğeni Muhammed'i düşündüğünden bahsetti. Sonra da bir süre O'nun faziletlerini anlattı Hazreti Hatice'ye.

Bu, Hazreti Hatice'nin yıllardır hasret ve heyecanla beklediği bir andı. Son peygamberle ilgili bütün bilgiler Muhammedü'l-Emin'i işaret ediyordu. Ve Hazreti Hatice O'nu daha iyi tanımayı çok istiyordu. Âdeta O'nu gökte

ararken yerde bulmuştu. Bu ticaret ilişkisiyle O'nu çok daha yakından tanıyabilirdi. Bir anda sevinçten uçacak gibi oldu. Ebu Talib, sözlerini bitirmişti ki Hazreti Hatice şunları söyledi:

– Ey Ebu Talib! Doğrusu sen, çok kolay ve hoşa gidecek bir ücret istemiş bulunuyorsun! Bundan çok daha fazlasını istemiş olsaydın vallahi de ben, yine kabul ederdim.

Böylece Ebu Talib ve Hazreti Hatice anlaşmıştı. Şam'a gidecek kervanı Muhammedü'l-Emin götürecekti. Hazreti Hatice, O'nun yanına hizmetçilerinin en beceriklisi Meysere'yi verdi. Meysere, yolculuk boyunca O'nun hizmetinde bulunacak ve gördüklerini Hazreti Hatice'ye rapor edecekti. Çünkü bu yolculuk, Efendiler Efendisini tanıma adına çok büyük bir fırsattı. Hazreti Hatice Meysere'ye:

– Muhammedü'l-Emin'e hiçbir işte itaatsizlik etme! O'nun hiçbir görüşüne de aykırı davranma, diyerek onu sıkı sıkı tembihledi.

Sonra Efendimiz, Hazreti Hatice'nin kervanının başına geçerek malları Şam'a götürüp satmak üzere Mekke'den yola çıktı.

Emin Yolculuk

Üç ay sürecek yolculuk başlamıştı. Kervan, yoluna devam ediyordu. Hicaz ile Şam arasına geldiklerinde, Hazreti Hatice'nin mal yüklü develerinden iki tanesi yorulmuş ve geride kalmıştı. Kervanla araları gittikçe açılmaya başlayan develerin yanında Meysere vardı. O sırada Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) önde gidiyordu. Kervandan iyice kopmaktan korkan Meysere, koşarak Peygamberimizin yanına gelip durumu O'na haber verdi. Bunun üzerine Efendimiz, hemen develerin yanına gitti. Develerin ayaklarının altını ve kemiklerini eliyle ovuşturduktan sonra, yanlarından ayrıldı.

Develer, bir anda koşmaya başlamış ve böğürerek kafilenin önüne geçmişlerdi. Meysere, şahit olduğu bu durum karşısında hem çok şaşırmış hem de Muhammedü'l-Emin'in farklı bir insan olduğunu anlamıştı. Bu olayı,

hanımefendisi Hazreti Hatice'ye anlatmak için aklında tuttu.

Uzun süren bir yolculuğun sonunda Peygamberimizin başkanlığındaki ticaret kervanı Şam'a ulaşmıştı. Doğruca alışveriş yapacakları Busra'ya geldiler. Herkes getirdiklerini burada değerlendirip, yeni yükler almak için büyük gayret gösteriyordu.

Bir ara satılan bir mal üzerinde Peygamberimizle bir Yahudi arasında anlaşmazlık çıktı. Yahudi, Peygamberimize dönerek:

– Lât ve Uzzâ adına yemin et, dedi.

Peygamberimiz:

– Ben, onlar adına asla yemin etmem. Zaten bana, onlar kadar sevimsiz gelen bir başka şey daha yok, deyince Yahudi:

– Yerinde olan söz, senin söylediğin sözdür, dedi ve hem yeminden hem de Lât ve Uzzâ'dan vazgeçti. Anlaşmayı Muhammedü'l-Emin'in dediği şartlarda kabul etti ve alışverişi bitirdiler.

Peygamber Efendimiz yanından ayrılınca Yahudi, gizlice Meysere'nin yanına yaklaştı ve heyecanla, putlar adına yemin vermeyen bu adamın kim olduğunu sordu:

– O'nu tanıyor musun? Kim bu adam?

Sonra da daha Meysere'nin cevap vermesine fırsat bırakmadan kararını verdi ve:

– Sakın O'nun peşini bırakma, şüphesiz O, nebidir, deyip oradan ayrıldı. Mekke'ye dönünce bütün olan biteni Hazreti Hatice'ye anlatmakla görevli olan Meysere de tekrar Efendimizin bulunduğu tarafa doğru yöneldi.

Alışverişe devam eden Peygamber Efendimiz, Mekke'den getirdiği malları Busra çarşısında sattı ve satın almak istediği malları da oradan aldı. Sattıkları mallardan, o güne kadar hiç kazanamadıkları kadar büyük bir kazanç sağladılar. Bunun üzerine Meysere, Peygamberimize dönerek:

– Ey Muhammed! Hatice için kırk yıl ticaret yapsaydık, senin vesilenle elde ettiğimiz şu kazançtan daha fazla bir kazanç sağlayamazdık, dedi.

Nihayet, Şam'daki işler bitmiş ve kervan, dönüş için yola koyulmuştu. Herkes iyice yorulunca bir yerde mola verdiler. Bir taraftan yapılan alışverişin hesabıyla meşgul olurken, diğer yandan da dinlenmeye çalışıyorlardı. Bu sırada Efendimiz de çok yaşlı bir zeytin ağacının altında oturmuş gölgeleniyordu. Ağaç, meşhur rahip Nastûra'nın manastırının çok yakınındaydı. Tam o sırada manastırın penceresinden kervanı izleyen Nastûra'nın dikkati, bir anda Peygamberimizde odaklanmıştı. O'nu gören rahip, hem hayret etmiş hem de çok meraklanmıştı.

Heyecanla manastırdan çıkıp kervana doğru koşmaya başladı. Eskiden beri tanıdığı Meysere'nin yanına geldi ve:

– Ey Meysere! Şu, ağacın altında oturup gölgelenen kimdir, diye sordu. Meysere de:

– O, Muhammed bin Abdullah. Harem ehlinden bir genç, dedi. Bunun üzerine Nastûra:

– Vallahi bu ağacın altında bugüne kadar nebiden başka kimse konaklamamıştır, dedi.

Meysere, yine çok şaşırmıştı. Nastûra, sorularına devam etti:

– O'nun gözlerinde biraz kırmızılık var mıdır?

Meysere:

– Vardır ve gözlerinden hiç ayrılmaz, deyince Nastûra:

– Hiç şüphe yok ki O, bu ümmetin beklediği peygamberdir. Hem de peygamberlerin en sonuncusudur. Keşke O'nun peygamber olarak gönderileceği zamana kadar yaşasaydım, dedi.

Geleceği, bütün kutsal kitaplarda müjdelenen son peygamberi bu kadar yakınında bulan rahip, oradan bir türlü ayrılamıyordu. Meysere'ye, ağacın altında dinlenen nebi ile ilgili pek çok soru sordu. Sonra da kendisine, yol boyunca karşılaştıkları ilginç olaylardan bahsetmesini istedi. O da rahibe, alışveriş sırasında yaşanan yemin meselesini anlattı. Nastûra'nın gözbebekleri büyümüş, heyecanı bir kat daha artmıştı. Kendinden emin bir şekilde şunları söyledi:

– Vallahi de bu, bizim bekleyip durduğumuz nebidir. Ne olur O'na, iyi göz kulak ol!

Ardından heyecanla Muhammedü'l-Emin'in yanına koştu ve önce mübarek alnından öptükten sonra hızla ayaklarına kapandı ve şunları söyledi:

– Ben şehâdet ederim ki sen, Allah'ın Tevrat'ta zikrettiği peygambersin.

Busra'dan Mekke'ye Dönüş

Bir süre sonra kervan toparlandı ve tekrar Mekke'ye doğru yola koyuldular. Hava çok sıcaktı, fakat buna rağmen gökyüzünde iki bulut belirmişti. Üstelik bu bulutlar, Peygamber Efendimizin üzerinde kervanla birlikte ilerliyordu. O durunca duran, O gidince O'nu takip eden bu iki bulutu görünce, Meysere bir kere daha hayretler içinde kalmıştı. Nebiler Nebisi ise tavrını bozmadan hiçbir şey yokmuşçasına devesinin üzerinde yoluna devam etmekteydi.

Şüphesiz bu yolculuk, Meysere için öncekilerden çok farklıydı. Ne bir haksızlığa şahit olmuş ne de yol boyunca bir huzursuzluk yaşamıştı. Muhammedü'l-Emin'le ilgili daha önce hiç kimsede görmediği harika olaylarla karşılaşmıştı. Yaşadığı her olaydan sonra hayreti biraz daha

artmış ve Abdullah oğlu Muhammed'in çok üstün nitelik-lere sahip biri olduğu kanaatine varmıştı. Şahit olduğu her olayı da hanımefendisine iletmek için aklında tutmuştu.

Aslında bu ticaret yolculuğunda en fazla kâr elde eden Meysere'ydi. Çünkü Nebiler Nebisinde gördüğü mükemmellikler sonucunda Allah, onun kalbinde Peygamberimize karşı derin bir sevgi meydana getirmişti.

Ticaret kervanı, Mekke yakınlarına ulaştığında Meysere, Peygamberimize dönerek:

– Ey Muhammed! Sen, benden önce Hatice'ye git! Senin vesilenle Yüce Allah'ın ona nasıl kâr ettirdiğini haber ver de seni o da anlasın, dedi.

Kervan, öğlenin en sıcak saatlerinde Mekke'ye girdi. O sırada Hazreti Hatice, içlerinde Münye kızı Nefise'nin de bulunduğu bazı hanımlarla birlikte evinin üst katında oturmuş sohbet ediyordu. Nefise, Hazreti Hatice'nin en yakın arkadaşıydı. Hazreti Hatice, her sırrını ve sıkıntısını Nefise'yle paylaşırdı. Hanımlardan biri şehre giren kervanı görüp işaret edince, hepsi birden dışarı baktılar. Bir anda bütün dikkatler Peygamberimizin üzerine çevrilmişti. Kadınlar, hayretler içerisinde Efendiler Efendisini izliyorlardı. Çünkü Allah Resûlü, devesinin üzerinde ilerlerken iki bulut da O'nun üzerinde ilerliyor ve güneşe karşı O'nu gölgeliyordu.

Peygamber Efendimiz, Hazreti Hatice'nin evine vardı ve malların satışından ne kadar kazanç sağladıklarını ona

haber verdi. Aldığı haber, Hazreti Hatice'yi sevindirmişti. Allah Resûlü, Busra'dan satın alıp Mekke'ye getirdiği malları da Hazreti Hatice'ye teslim ettikten sonra oradan ayrıldı. Busra'dan gelen mallar, Mekke pazarında satılmış ve iki kat kazanç elde edilmişti. Hazreti Hatice'nin o yılki ticareti çok kârlı olmuştu.

Meysere'nin Anlattıkları

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) Hazreti Hatice'nin yanından ayrılınca Meysere, yolculuk sırasında şahit olduğu bütün olayları tek tek Hazreti Hatice'ye anlattı.

Önce Rahip Nastûra'nın, Peygamberimiz hakkındaki sözlerini anlattı. Şam'da yapılan pazarlıktaki yemin talebini, buna karşılık Muhammedü'l-Emin'in cevabını ve ardından da Yahudi'nin anlattıklarını bir bir aktardı. Bulut şeklindeki iki meleğin, yol boyunca Peygamberimize nasıl gölgelik yaptıklarını ve O'nun yolda yorulan iki deveyi nasıl yürütüp hızlandırdığını da söyledi. Yol boyunca yaşadıklarını evirip çevirip yeniden anlatıyor, Abdullah oğlu Muhammed'i öve öve bitiremiyordu.

Hazreti Hatice, Meysere'den işittiği olaylar üzerine çok heyecanlanmıştı. Evet, bütün yollar hep O'nu gösteri-

yordu. Muhammedü'l Emin, bambaşka bir insandı. Yıllardır hayaliyle yaşadığı ve rüyalarına göre kendisine eş olacağı peygamber O olmalıydı. Hazreti Hatice, tam bunları düşünürken Meysere'nin kendi kendine:

– Eğer Nastûra'nın ve o Yahudi'nin söylediği sözler doğru ise geleceği haber verilen son peygamber, ancak O'dur, dediğini duydu. Ürpermişti, ilk aklına gelen, duyduklarını hemen Varaka'ya anlatmak oldu.

Hemen kalktı ve doğruca Varaka'nın yanına gitti. Varaka, Hazreti Hatice'nin bu gelişinden önemli bir olayın olduğunu anlamakta gecikmedi. Amcasının kızına dönerek:

– Buyur ey Hatice, dedi.

Hazreti Hatice oturdu ve Varaka'ya, kölesi Meysere'nin Efendiler Efendisi hakkında söylediklerini bir bir anlattı. Duydukları karşısında Varaka da heyecanlanmıştı. Artık o da, beklediğini bulduğundan emindi. Hazreti Hatice'nin yüzüne bakarak:

– Eğer bu anlattıkların doğru ise ey Hatice! Şüphesiz Muhammed, bu ümmetin peygamberidir. Ben de biliyordum ki bu ümmetin beklenen bir peygamberi vardır. İşte, bu zaman da zaten O'nun zamanıdır, deyiverdi.

Hazreti Hatice'nin bugüne kadar dinledikleri, son peygamberle ilgili adres olarak hep Muhammedü'l-Emin'i, gösteriyordu. Artık hiç tereddüdü kalmamıştı Hazreti Hatice'nin. Yıllardan beri beklediği müjdelenen nebi, artık çok yakınındaydı.

Evliliğe Giden Yol

Hazreti Hatice, yaşadığı iki evlilikten sonra bütün evlilik tekliflerine artık kapılarını kapatmıştı. Zengindi; işini sağlam yapan, akıllı, güzel, olgun ve herkesin rağbet ettiği şerefli bir kadındı. Kavminden her erkek, onunla evlenmeye can atıyordu. O güne kadar pek çok kişi kapısını aşındırmıştı, ama o bunların hiçbirini kabul etmemişti.

Hazreti Hatice, evliliği yıllar önce zihninden silmişti silmesine, ama Efendiler Efendisine daha yakın olmanın da evlilikten başka bir yolu gözükmüyordu. O güne kadar tekrar evlenmeyi hiç düşünmeyen Hazreti Hatice, artık kararını vermişti. O'nunla evlenmeliydi. Ancak bu fikrini kime, nasıl açacağını bir türlü kestiremiyordu.

Zihnini kaplayan bu düşüncelerle günlerce dalgın dalgın dolaştı. Onun bu düşünceli hâlini fark eden yakın ar-

kadaşı Nefise, bir gün yanına yaklaştı ve şefkat dolu bir sesle şöyle dedi:

– Sana neler oluyor, bu hâlin nedir ey Hatice? Bugüne kadar seni hiç bu kadar düşünceli görmedim.

Hazreti Hatice, önce meseleyi can dostuna açıp açmama konusunda tereddüt geçirdi. Bir müddet suskun kaldı, ama sonra anlatmaya karar verdi ve aklından geçenleri bir bir anlattı Nefise'ye. Söze şöyle başlamıştı:

– Ey Nefise! Şüphe yok ki ben, Abdullah oğlu Muhammed'de başkalarında görmediğim bir üstünlük görüyorum. O; dosdoğru, sadık ve emin. Şerefli ve pak bir nesep sahibi. İnsanın karşısına çıkabilecek en hayırlı insan. Üstüne üstlük O'nun hakkında bir de sürpriz ve güzel haberler var! Garip bir durum… Hizmetçim olan Meysere'nin anlattıklarına bakınca, rahibin anlattıklarını dinleyip çarşı-pazardaki gelişmelere şahit olunca, Şam'dan kervanla gelirken üstünde kendisini gölgeleyen bulutu görünce, kalbim neredeyse yerinden fırlayacak gibi oldu. İnandım ki bu ümmetin beklenen nebisi O'ndan başkası değil!

Nefise, hâlâ meseleyi anlamaya çalışıyordu:

– İyi de senin bu kadar sararıp solmanla bunun ne ilgisi var, diye sordu.

Hazreti Hatice, arkadaşına uzun uzun baktı ve açık bir dille şunları söyledi:

– O'nunla evlenmek suretiyle yollarımı birleştirmeyi umuyorum, ancak bunu nasıl yapacağımı bilemiyorum.

Bunun üzerine Nefise:

– Muhammed'in, evlilik hususundaki düşüncelerini bir yoklasak olmaz mı, dedi. Hazreti Hatice:

– Peki, bunu kim yapacak, diye sorunca Nefise:

– Ben yaparım, dedi ve arkadaşının yanından ayrıldı. Bir süre sonra Nebiler Nebisinin yanındaydı. Önce selâm verdi ve ardından:

– Ya Muhammed! Seni evlenmekten alıkoyan nedir, diye sordu. Efendiler Efendisinin beklemediği sürpriz bir soruydu bu ve:

– Elimde evlenmek için imkânım yok ki, demekle yetindi. Bunun üzerine Nefise:

– Şayet senin için bu, problem olmaktan çıksa ve karşına; güzellik, mal, şeref ve sana denklik itibariyle uygun birisi çıksa müspet cevap vermez misin, dedi.

Efendiler Efendisi sordu:

– Peki, kim bu kişi?

– Hatice, deyiverdi Nefise hemen. Bunun üzerine Allah Resûlü tekrar sordu:

– Bu nasıl olacak ki? Nefise heyecanla:

– Sen o kısmı bana bırak. Ben hallederim, deyiverdi.

Nebiler Nebisinin sessizliği, bu fikre olumlu baktığının habercisiydi. Bunun üzerine hemen oradan ayrılan Nefise, doğruca arkadaşı Hatice'nin evine koştu. Yanına varır

varmaz daha soluklanmadan ona her şeyi anlattı. Hazreti Hatice, Muhammedü'l-Emin'in kendisiyle evlenme fikrine olumlu yaklaştığını duyunca rahat bir nefes aldı.

Sonra da aradan fazla zaman geçmeden O'nunla evlenmek istemesinin sebebini bildiren bir haber gönderdi Özlenen Nebiye:

– Ey amcamın oğlu! Şüphesiz ben, aramızdaki akrabalık bağlarının yakınlığından, Senin, kavmin arasındaki eşsiz konumundan, güzel ahlâkın ve emanete riayetinden ve sözündeki doğruluktan dolayı Sana talip oldum. Amcalarına söyle de evlilik işleri için devreye girsinler!

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), bu teklifi alır almaz doğruca amcası Ebu Talib'in yanına gitti. Hazreti Hatice'nin arkadaşı Nefise ile aralarında geçen konuşmaları ona bir bir anlattı. Ebu Talib, Hatice'yi düşündü. Cahiliyenin tahiresi olan bu asil kadın, izzet ve onuruyla yaşıyordu. Şeref ve nesep yönüyle de en önde gelenlerden birisiydi. Onu kardeşinin oğluna denk gören Ebu Talib, bu evlilik için yeğenine izin verdi.

Kutlu Düğün

Aradan çok fazla zaman geçmeden Abdulmuttalib'in oğulları Ebu Talib, Abbas ve Hamza; Hazreti Hatice'yi yeğenlerine istemek için yola koyuldular. Aileler arasındaki merasimler yerine getirilecek, sonra da düğün yapılacaktı. Hazreti Hatice'nin babası hayatta olmadığından Arap geleneğine göre Hazreti Hatice, amcası Amr bin Esed'den istenecekti. Amr bin Esed, Mekke'nin önde gelen isimlerinden biriydi. Bu merasim için özel olarak hazırlanmıştı. Sakalını sarı yağla yağlayıp taramıştı, üzerine de Bürd-ü Yemanî diye anılan Yemen işi alacalı kumaştan ağır bir elbise giymişti. O sırada orada Hazreti Hatice'nin amcasının oğlu Varaka bin Nevfel de vardı.

Hazreti Hatice'nin koyun etinden yaptırdığı yemekler yenildikten sonra Ebu Talib, ayağa kalkıp konuşmaya başladı:

– Bizi, İbrahim neslinden ve İsmail soyundan kılan Allah'a hamd olsun! Hasep ve nesep itibariyle bizi insanların hizmetine adayan, evine hizmetle bizi şereflendiren, bizim için evini insanların yönelip emniyet solukladığı bir mekâna çeviren ve bizi, insanlar hakkında hüküm vermekle öne geçiren şüphesiz O'dur.

Bu söylenenler o meclisteki herkesin hoşuna gitmişti. Yüzler memnuniyetle tebessüm ediyor, gözler gülüyordu. Ebu Talib sözlerine devam etti:

– Kardeşimin oğlu Muhammed'e gelince O, Abdullah'ın oğlu Muhammed'dir. O'nunla kim boy ölçüşmeye kalkışsa, mutlaka O üstün gelir. Mal ve mülk itibariyle pek bir varlığı olmasa da şeref, asalet, cesaret, akıl ve fazilet yönüyle herkesten üstündür. Zaten mal ve mülk de kaybolan bir gölge gibidir, emanettir ve kalıcı olamaz. Ancak şu var ki gelecek itibariyle O'nun hakkında büyük haberler, herkesi hayran bırakacak yenilikler var! Kendisi şimdi, kızınız Hatice ile evlenmeyi arzu etmektedir.

Ebu Talib'in arkasından Hazreti Hatice'nin amcası Amr bin Esed de kalktı ve Hazreti Hatice'nin faziletini ifade eden benzeri sözler söyledi:

– Senin de zikrettiğin gibi, saydığın hususlarda bizi insanlara üstün kılan Allah'a hamd olsun! Şüphe yok ki bizler, Arab'ın önde gelenleri ve efendileriyiz. Sizler de öyle... Araplardan hiç kimse, sizin faziletinizi inkâr edip şeref ve iftihar noktalarınızı yok sayamaz. Sizinle aynı kökten gelme ve müşterek şerefimizin adına sizler şahit olun ki ben,

Huveylid kızı Hatice'yi, Abdullah'ın oğlu Muhammed'e nikâhladım.

Orada hazır bulunan Kureyş'in önde gelenleri de buna şahit oldular. Nikâh töreninden sonra düğün başladı. Koyunlar, develer kesildi, ziyafetler verildi. Hazreti Hatice'nin evinde defler vuruluyor, hanımlar kendi aralarında eğleniyorlardı. Hazreti Hatice, artık dünyanın en bahtiyar kadınıydı. Efendiler Efendisiyle ilgili her şeyi öyle yakından takip ediyordu ki düğünlerine Peygamberimizin sütannesi Halime'yi de davet etmişti. Düğün gününden sonra evine dönerken de sütoğlunun hatırına ona kırk baş koyun hediye etmişti.

Peygamber Efendimizle Hazreti Hatice'nin düğünleri, Peygamberimizin Busra'dan dönüşünden iki ay yirmi beş gün sonra olmuştu. O zaman Peygamberimiz yirmi beş, Hazreti Hatice ise kırk yaşında idi. Birkaç gün Ebu Talib'in evinde kaldıktan sonra, Hazreti Hatice'nin yeğeni Hakim bin Hizam'dan alınan yeni evlerine yerleştiler.

Evin Diğer Sakinleri

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ve Hazreti Hatice, yeni evlerinde yalnız değillerdi. Evlerinin kapılarını başkalarına da açtılar. Zeyd bin Harise, Peygamberimizin dadısı Ümmü Eymen ve Hazreti Hatice'nin oğlu Hind de onlarla birlikte bu evde yaşıyordu.

Peygamberimizin amcası Ebu Talib'in ailesi oldukça kalabalıktı. Mekke'de son yıllarda kıtlık meydana geldiği için Ebu Talib ailesini geçindirmekte güçlük çekiyordu. Peygamberimiz, Hazreti Hatice'yle evlendikten sonra geçim yönüyle çok iyi bir duruma gelmişti. Haşim oğullarının en zengini olan amcası Abbas'ın yanına gidip:

– Ey amca! Biliyorsun ki kardeşin Ebu Talib'in aile efradı çok kalabalıktır. Halk, şu gördüğün kıtlık ve açlık felâketine uğramış, kıvranıp duruyor. Haydi, amcam Ebu

Talib'in yanına gidelim de kendisiyle konuşalım. Oğullarından birini ben yanıma alayım, birini de sen yanına al! Onun aile yükünü biraz hafifletelim! Çocuklarından ikisinin yükünü onun üzerinden almamız yetişir, dedi.

Hazreti Abbas, Peygamber Efendimizin bu fikrini çok beğendi ve:

– Olur, diye cevap verdi.

İkisi birden kalkıp Ebu Talib'in yanına vardılar. Ona:

– Halkın, içinde kıvrandığı kıtlık ve açlık sıkıntısı ortadan kalkıncaya kadar, biz senin aile efradından bir kısmını yanımıza alıp geçim yükünü hafifletmek istiyoruz, dediler. Bu teklife memnun olan Ebu Talib:

– Akîl ve Talib benim yanımda kalsın, diğerlerinden istediğinizi alın, dedi.

Bunun üzerine, Peygamberimiz Ali'yi, amcası Abbas da Cafer'i yanına aldı. Böylece Hazreti Ali, Peygamber Efendimiz ve Hazreti Hatice ile aynı evde yaşamaya başlamış oldu. Efendiler Efendisi ona çok güzel davranıyor, Hazreti Hatice de şefkat ve merhametiyle ona annesini aratmıyordu.

Bu kutlu evin sakinlerinden Zeyd bin Harise ise Efendiler Efendisinin azatlı kölesi idi. Zeyd, sekiz yaşında hür bir çocukken Kayn isimli bir kabilenin atlıları tarafından yapılan bir baskında yakalanmıştı. Sonra da köle olarak satılmak üzere Ukâz panayırına götürülmüştü. Hakîm bin Hizam da onu, halası Hatice için dört yüz dirheme satın

almıştı. Zeyd'i alıp doğruca Hazreti Hatice'nin evine getirmiş ve onu halasına hediye etmişti. Peygamberimiz, Zeyd'i görünce Hazreti Hatice'ye:

– Bu köle benim olsaydı, muhakkak onu hemen azad ederdim, demişti. Peygamber Efendimizin ağzından çıkan bu şefkatli sözler üzerine Hazreti Hatice, O'na dönerek:

– Haydi, o senin olsun öyleyse, demiş ve Zeyd bin Harise'yi Peygamberimize bağışlamıştı. Bunun üzerine Efendiler Efendisi de onu hemen azad etmiş, daha sonra da onu evlât edinmişti.

Kutlu Yuvanın Neşeleri

Kendisi gibi zenginlerden farklı olarak Hazreti Hatice, ev işlerini hizmetçi ve adamlarına bırakıyordu. Eşine karşı vazfelerini kendi üstüne almıştı. O'nun hoşnutluğuna kendini öylesine adamıştı ki kılının bile incinmesinden rahatsızlık duyuyordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), ne zaman canını sıkan bir durumla karşılaşsa hemen evine gelir ve Hazreti Hatice validemizin yanında huzur bulurdu. Aralarında büyük bir samimiyet ve teslimiyet vardı. Bu hâlleri, başkalarının da dikkatini çekiyor ve onların hayatlarına bazen gıptayla bazen hayranlıkla bakıyorlardı.

Bu kutlu evlilik, bir yılını doldururken ilk bebekleri dünyaya geldi. Bebeğin adını bizzat Peygamber Efendimiz Kasım koydu. Oğlunun doğumundan sonra da "Ebu'l-Kasım" yani "Kasım'ın Babası" olarak anılmaya

başladı. Evin neşe kaynağı olan minik Kasım, henüz emekleyip yürümeye başlamıştı ki birden hastalandı ve vefat etti.

Kasım'ın vefatının üzerinden bir sene geçtikten sonra Hazreti Hatice ile Peygamberimizin bir evlâdı daha dünyaya gelmişti. Bu kez doğan bir kızdı. Peygamberimiz, bir kız çocuğunun dünyaya geldiğini müjdeleyen kadına bir hediye verdikten sonra hemen hanımı ve çocuğunun yanına gitti. Bebeğini kucağına aldı ve ismini Zeynep koydu. Aradan üç sene geçmişti ki Hazreti Hatice ile Efendimizin bir kızları daha oldu. Peygamberimiz, bu kızının adını da Rukiyye koydu. Rukiyye'den sonra Ümmü Külsüm, ondan sonra Fatıma ve daha sonra da Abdullah doğdu. Ancak Abdullah da ağabeyi Kasım gibi daha küçükken vefat etti.

En büyük kızları Zeynep büyüyüp evlenme çağına geldiğinde onu, Hazreti Hatice'nin kız kardeşi Hale'nin oğlu Ebu'l-As ile evlendirdiler. Bu evlilikten Peygamber Efendimiz ile Hazreti Hatice'nin Ümame ve Ali isimli iki torunları oldu. Rukiyye ve Ümmü Külsüm'ü ise Peygamberimizin amcası Ebu Leheb'in oğulları Utbe ve Uteybe ile evlendirdiler.

Hira Günleri

Peygamber Efendimiz ile Hazreti Hatice'nin tertemiz bir hayatları, kutlu bir yuvaları vardı. Ancak Mekke'de cehaletin koyuluğu gittikçe artıyordu. Kâbe'nin dört bir yanı putlarla dolmuş ve insanlar, Rablerini unutmuştu. Kendi elleriyle yaptıkları sahte ilâhların peşinde ömürlerini tüketiyorlardı. Bu olanlar, çocukluklarından itibaren hiçbir zaman putlara tapmamış olan Allah Resûlünü de Hazreti Hatice'yi de çok rahatsız ediyordu. Her tarafa yayılan cehalet, âdeta ruhlarını sıktıkça sıkıyordu. İçi putlarla doldurulan Kâbe bile, o gün için âdeta bir kasvet merkezi hâline gelmişti. Oysaki Kâbe, Allah'ın emriyle insanlara huzur vermek için inşa edilen yeryüzünün ilk binasıydı.

İşte bu sebeple Efendiler Efendisi Kâbe'den bir türlü kopamıyor, ama orada puta tapanların hâlleri de onu derinden yaralıyordu. Son zamanlarda insanlardan uzaklaşmaya,

yalnız başına ıssız yerlere gidip düşünmeye başlamıştı. Özellikle de sık sık Nur Dağı'na gidiyordu. Saatlerce yürüyerek ulaştığı dağın, Kâbe'ye bakan yönündeki Hira mağarasında oturuyor ve Kâbe'yi seyre dalıyordu. Rabbiyle baş başa kaldığı bu mağarada huzur buluyordu. Buraya yılın belli gün ve aylarında gelmeyi alışkanlık hâline getirmişti.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), Hira'da huzur solukluyordu, ama O'nun evden her ayrılışı Hazreti Hatice'yi endişeye sürüklüyordu. Efendiler Efendisinin başına bir şey gelecek diye yüreği ağzına geliyordu. Bu sebeple O'nun arkasından adamlarını gönderiyor ve emniyette olup olmadığını öğrenmek istiyordu. O'nu koruyup kollamaları için de adamlarına sürekli tembihler ediyordu.

Hazreti Hatice'nin kendisinin de Nur Dağı'nın yollarına düştüğü çok oluyordu. Saatler boyunca kilometrelerce yürüyor ve sekiz yüz atmış altı metre yükseklikteki Nur Dağı'na çıkıp Efendiler Efendisine azık getiriyordu. Bazen de Hira'nın sırlı atmosferini Efendisiyle birlikte o da solukluyordu. Hira mağarasında O'nunla kalmayı en büyük bahtiyarlık sayıyordu. Zaman zaman da bugün İcâbe Mescidi olarak anılan yerde buluşuyorlardı. Sonra Peygamber Efendimiz, yeniden mağaraya çıkıyor, Hatice validemiz de evin yolunu tutuyordu.

Bir kadın için, eşinin evden bu kadar ayrı kalması çok zor bir durumdu. Ancak Hazreti Hatice, uzayan ayrılıklar karşısında hiç tepki vermiyordu. Elinden geldiğince eşinin yalnızlığını paylaşıyor, O'na destek oluyordu.

Nebiler Nebisi, otuz beş yaşını geçtikten sonra yalnız kaldığı sıralarda ışıklar görmeye ve gizliden sesler işitmeye başlamıştı. Görüp duyduklarıyla endişelenen Allah Resûlü, yaşadıklarını hemen Hazreti Hatice'ye anlatıyordu. O da her zaman olduğu gibi mübarek eşinin yüreğini ferahlatmaya çabalıyordu. Hazreti Hatice, Peygamber Efendimizin en büyük desteği ve tek teselli kaynağıydı.

Yine insanlardan uzaklaştığı bir dönemde Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) birisinin kendisine şöyle seslendiğini duymuştu:

– Ya Muhammed! Ben Cebrail'im.

Korkuyla irkilen Efendiler Efendisi, hemen Hazreti Hatice'nin yanına gidip duyduğu bu sesten söz etti ve:

– Ben başıma kötü bir iş gelmesinden endişe duyuyorum, dedi.

Hazreti Hatice ise her zamanki güven veren ses tonuyla şöyle dedi:

– O ne söz! Allah (celle celalühü) hiç seni zayi eder mi! Sen ki emaneti yerine getirir zayi etmezsin, akrabalarını görüp gözetir ellerinden tutarsın ve sözün en doğrusunu hep sen söylersin.

Yine bir gün, akşam karanlığı basmış ve herkes evine çekilmişti. Etrafa derin bir sessizlik hâkimken Peygamber Efendimiz, yine Cebrail'e ait aynı sesi duydu. Ses, O'na:

– Selâm, demişti. Hızlı adımlarla eve doğru yürüdü Allah Resûlü. Hazreti Hatice, O'nun telâşlı hâlini görünce hemen sordu:

– Bu ne hâl? Bir şey mi oldu?

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), yaşadıklarını anlatmayı bitirir bitirmez de heyecanla:

– Müjdeler olsun sana. Çünkü selâm, sadece hayırdır, dedi.

Geçmişte gördüğü rüyalar, kutsal kitaplardan verilen haberler ve şimdi bu yaşananlar hep birbirini tamamlıyordu. Yıllardır özlemle beklenen peygamberliğin işaretiydi bunlar.

Çok geçmeden bu olanları Hazreti Hatice'nin amcaoğlu Varaka'ya da anlattılar. Varaka bin Nevfel duyduklarına hiç şaşırmamıştı. Kutsal kitaplarda anlatılan bütün peygamberler böyle olaylarla karşılaşmıştı. Efendiler Efendisine dönerek gayet sakin bir edayla:

– Bunda senin için bir sakınca yoktur, dedi. Efendimiz:

– Sesi işitince korkarak oradan uzaklaşıyor, başka yerlere doğru gidiyorum, deyince Varaka:

– Öyle yapma! Seslenen geldiği zaman, sana söyleyeceği şeyi dinleyinceye kadar orada sabredip dur! Sonra da dinlediğin şeyleri gel bana haber ver, dedi.

Aradan çok geçmemişti ki Peygamber Efendimiz, yalnız başına bulunduğu bir sırada yine "Ya Muhammed!" diye bir ses duydu. Varaka'nın söylediği şekilde sesi duyunca oradan ayrılmadı ve biraz bekledi. Ses O'na:

– Ey Muhammed! "Lâ ilahe illallah." de, diyordu.

Tabi yaşananlar sadece bunlarla sınırlı değildi. Bir de Efendiler Efendisinin gördüğü rüyalar vardı ki onları da hemen Hazreti Hatice ile paylaşıyordu. Bir defasında evinin üstünden bir tahta çekilerek buraya bir delik açıldığını, sonra oraya gümüşten bir merdiven konulduğunu ve delikten iki adamın içeri girdiğini gördü. Bu manzara karşısında birilerini yardıma çağırmak istedi, ama bir türlü konuşamadı. Sonra bu adamlar iki yanına oturdular. Adamlardan biri, elini O'nun vücuduna sokup iki kaburga kemiği çıkardı. Sonra da göğsüne yönelerek buradan kalbini çıkarıp eline koyuverdi. Bu arada yanındaki arkadaşına şöyle diyordu:

– Bu salih adamın kalbi ne kadar da güzel bir kalp.

Sonra da O'nun kalbini yıkayıp temizledi ve tekrar alıp yerine yerleştirdi. Çok geçmeden kaburga kemiklerini de olduğu yere koydu. Ardından adamlar, geldikleri yere doğru yönelerek merdivenden çıkıp gözden kayboldular. Giderken merdiveni de alıp götürmüşlerdi. Tavan da yeniden eski hâline getirilmiş ve her şey normale dönmüştü.

Allah Resûlü, rüyasını Hazreti Hatice'ye anlattığında o yine:

– Müjdeler olsun sana, dedi önce. Ardından da şöyle devam etti:

– Şüphesiz ki Allah, Senin için sadece hayır murad etmektedir. Bu da hayırdır, müjdeler olsun sana.

Yaradan Rabbinin Adıyla Oku!

Peygamber Efendimiz kırk, Hazreti Hatice ise elli beş yaşına gelmişlerdi. Efendiler Efendisinin yine Hira mağarasında olduğu bir Ramazan günü vahiy meleği Cebrail Aleyhisselâm, aniden yanında beliriverdi ve:

– Oku, dedi. Peygamber Efendimiz ürpermişti:

– Ben, okuma bilmem, dedi.

Cebrail Aleyhisselâm, O'nu nefesi kesilinceye kadar öyle bir sıktı ki Peygamber Efendimiz, kendisini ölecek sandı. Bundan sonra vahiy meleği O'nu bırakıp tekrar:

– Oku, dedi. Peygamber Efendimiz tekrar:

– Ben, okuma bilmem, dedi. Cebrail Aleyhisselâm, Peygamberimizi tekrar nefesi kesilinceye kadar sıktı ve tekrar bırakıp yine:

– Oku, dedi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz:

– Ne okuyayım, diye sordu.

Sonra Cebrail Aleyhisselâm, Alâk sûresinin ilk beş âyetini okudu:

"Yaradan Rabbinin adıyla oku! O, insanı anne rahmine tutunmuş bir hücreden yarattı. Oku! Rabbin sonsuz kerem sahibidir. Kalemle yazmayı öğretendir. İnsana bilmediklerini öğretendir."

Sonra Cebrail Aleyhisselâm, Peygamber Efendimizin yanından ayrılıp gitti. Vahiy meleği ayrılıp gittikten sonra bildirdiği âyetler, Peygamber Efendimizin kalbine satır satır yazılmıştı.

Yaşadıkları karşısında ürperen Peygamber Efendimiz, Hira'dan çıkıp Nur Dağı'ndan aşağıya doğru yürümeye başlamıştı ki gökten tekrar bir ses işitti. Bu ses:

– Ya Muhammed! Sen, Allah'ın Resûlüsün! Ben, Cebrail'im, diyordu.

Peygamber Efendimiz, başını kaldırıp bakınca Cebrail Aleyhisselâmı ayaklarını göğün ufkuna basmış bir insan şeklinde gördü! Cebrail Aleyhisselâm tekrar:

– Ya Muhammed! Sen, Allah'ın Resûlüsün! Ben, Cebrail'im, dedi.

Peygamberimiz, Cebrail Aleyhisselâmı görmemek için yüzünü farklı taraflara çeviriyor, ama nereye baksa hep öylece onu görüyordu! Kâh gökten, kâh ağaçtan, kâh dağdan vahiy meleğinin sesi geliyordu.

Bu sırada Hazreti Hatice'nin Peygamber Efendimizin peşinden gönderdiği adamlar da Hira civarında O'nu

arıyorlardı. Ancak adamlar, Hazreti Peygamberi ne kadar aradılarsa da bulamayarak geri döndüler.

Adamları eli boş dönünce Hazreti Hatice'nin endişesi daha da artmıştı. Peygamber Efendimizin durumunu çok merak ediyordu. Adamlarını bu kez de Allah Resûlünün amcalarının, dayılarının ve gidebileceği diğer akrabalarının evlerine gönderdi. Peygamberimizi oralarda da bulamayınca, Hazreti Hatice daha da çok kaygılandı. Artık beklemekten başka çaresi yoktu. Korkuyordu, oturup Peygamberimizin eve dönmesini beklemeye başladı.

Mekke'de bunlar olurken Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) ise hâlâ her baktığı yerde vahiy meleğini görüyor, onun sesini işitiyordu. Nihayet Cebrail Aleyhisselâm yanından ayrılıp gidince, Efendimiz hemen evine döndü.

O'nu kapıda görünce Hazreti Hatice heyecanla yerinden fırlayıp:

– Ey Ebu'l-Kasım! Nerede idin? Vallahi, seni aramak için adamlar gönderdim. Onlar seni Mekke'nin yukarılarına kadar aradıkları hâlde bulamayıp geri döndüler, dedi.

Peygamberimiz, çok korkmuştu ve bitkin bir hâldeydi. Hazreti Hatice'nin yanına yaklaşarak:

– Beni örtün, beni örtün, buyurdu. Hazreti Hatice, hemen O'nu yatağına yatırdı ve üzerini örttü. Peygamberimiz kalbindeki korku gidinceye kadar öylece kaldı. Sonra biraz sakinleşince başından geçenleri birer birer Hazreti Hatice'ye anlattı ve:

– Nefsim hususunda korktum, dedi.

Hazreti Hatice, duyduklarına çok sevinmişti. Zaten onun, bu anın geleceğine dair inancı tamdı. Ellerini Efendiler Efendisinin ellerinin üzerine koyarak şefkat dolu bir sesle:

– Müjdeler olsun sana ey amcamın oğlu! Bulunduğun yerde sebat et. Hatice'nin nefsi elinde olana yemin olsun ki ben, senin bu ümmetin peygamberi olduğunu umuyorum, dedi.

Hazreti Hatice, O'nun yıllardır beklenen nebi olduğuna öyle inanıyordu ki hiç tereddüt göstermedi. Hemen oracıkta O'nu ve O'na gelenleri imanla tasdik etti.

– Endişe duyma, diye devam etti sözlerine ve ardından da ilâve etti:

– Allah seni mutlaka muhafaza eder. Çünkü sen, akrabalarını görüp gözetirsin, doğru konuşursun, düşkünlerin elinden tutar, ihtiyacı olanları giydirirsin, senin misafirin hiç eksik olmaz, sürekli hakkın peşindesin ve bütünüyle hayır yollarına sen kendini adamış birisin.

Sonra hemen yerinden doğruldu. Elbisesini derleyip toparladıktan sonra, Varaka bin Nevfel'in yanına gitti. Peygamberimizin görüp işitip de kendisine haber verdiği her şeyi Varaka'ya anlattı. Varaka çok heyecanlanmıştı. Yerinden fırlayarak haykırdı:

– Kuddûs! Kuddûs! (Pak ve kusursuz! Pak ve kusursuz!) Sonra Hatice'ye dönerek:

– Varaka'nın nefsi yed-i kudretinde olana yemin olsun ki eğer bana anlattıkların doğruysa ey Hatice! O'na gelen,

Musa ve İsa'ya da gelen, Allah'ın en büyük meleği Cebrail'dir. Ve şüphesiz ki Muhammed, bu ümmetin peygamberidir. Kendisine söyle, 'Sebat etsin!' dedi.

Varaka'nın müjdeli sözleriyle kalbi daha da ferahlayan Hazreti Hatice, doğruca eve Nebiler Nebisinin yanına döndü. Ve Varaka'nın söylediklerini O'na bir bir anlattı. Hazreti Hatice'den duyduğu sözler üzerine Peygamber Efendimiz de biraz olsun sakinleşmiş ve rahatlamıştı.

Aradan birkaç gün geçmişti ki Varaka bin Nevfel, Kâbe'yi tavaf ederken, orada Peygamber Efendimize rastladı. O'nu gördüğü için çok sevinmişti. Hemen yanına yaklaştı ve:

– Ey kardeşimin oğlu! Gördüğün, işittiğin şeyleri bana haber ver bakayım, dedi.

Allah Resûlü yaşadıklarını bir bir anlatırken yaşlı Varaka her duyduğu ile yeniden heyecanlanmış, hâlden hâle girmişti. Çünkü yıllardan beri kutsal kitapların satır aralarında okuyarak kavuşmayı beklediği son peygamber karşısında duruyordu. Heyecanlı ve titrek bir ses tonuyla şunları söyledi:

– Yemin ederim ki sen, muhakkak bu ümmetin peygamberisin! Sana gelen, Allah'ın en büyük meleği Cebrail'dir. Senden önce Musa'ya da gelmiş olandır. Keşke ben genç olsaydım, yaşıyor olsaydım da kavminin seni çıkarıp yurdundan kovacakları gün sana destek verseydim.

Peygamber Efendimiz, Varaka'nın son sözleri üzerine şaşkınlığını gizlemeyerek ona:

– Kavmim beni yurdumdan mı çıkaracak, diye sorunca Varaka:

– Evet, seni yurdundan çıkaracaklar. Senin getirdiğin hakikatle gelen hiçbir insan yoktur ki yurdundan çıkarılmış, vatanından ayrı bırakılmış olmasın. Sonra Peygamberimizin yanına yaklaşıp O'nu alnından öptü.

Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), artık sık sık değişik şekillerde Cebrail Aleyhisselâmı görüyordu. Onu her görüşünde de hem korkuyor hem de çok hâlsizleşiyordu. Bunun üzerine Hazreti Hatice, Cebrail Aleyhisselâm hakkında bilgi edinmek için Utbe bin Rebia'nın kölesi Addas'a gitti. Ninova halkından olan Addas, Hıristiyandı. Hazreti Hatice yanına gidip Addas'a:

– Allah aşkına! Sende Cebrail hakkında bana verebileceğin bir bilgi var mı, diye sordu. Addas:

– Kuddûs! Kuddûs! (Pak ve kusursuz! Pak ve kusursuz!) Halkı putlara tapan şu belde halkına Cebrail anılır mı hiç, dedi. Hazreti Hatice:

– Sen, onun hakkında bildiğini bana haber ver, dedi. O zaman Addas:

– Cebrail, Allah'ın en büyük meleğidir. O, Allah ile peygamberleri arasında Allah'ın emini, elçisidir. Musa ve İsa peygamberin arkadaşıdır. O, peygamberden başkasına gelmez, dedi.

İlklerin İlki

“Ey örtüye bürünen Peygamber! Kalk ve insanları uyar! Rabbinin büyüklüğünü an. Elbiseni temiz tut. Maddî ve manevî kirlerden arın…” (Müddessir sûresi, 1–4. âyetler) şeklinde devam eden âyetlerin gelmesiyle Efendiler Efendisine resûllük görevi verilmiş oldu. Allah Resûlü, Hazreti Hatice’ye:

– Ey Hatice! Artık uyuma ve rahat zamanı bitti. Cebrail Aleyhisselâm, bana insanları uyarmamı ve onları Allah’a inanmaya davet etmemi emretti. Ben kimi davet edeyim, bana kim cevap verir, deyince o:

– Sana müjdeler olsun! Vallahi Allah, senin hakkında hayırdan başka bir şey dilememiştir. Sana Allah’tan gelen, hak ve gerçektir. Davet ettiklerinin ve cevap verenlerin ilki benim, dedi. Ve vefa abidesi Hazreti Hatice, Allah’ın Resûlüne ve O’na Allah’tan gelenlere inananların ilki oldu.

Böylelikle cehaletin her tarafı sardığı bu dönemde, âleme Yaradanın adını duyuracak hareket başlamış oldu.

Aradan fazla zaman geçmemişti. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), Mekke'nin yakınında yüksek bir yerde bulunuyorken bir anda yanına Cebrail Aleyhisselâm geldi. Vahiy meleği, Resûlûllahın yanına bu sefer insan şeklinde gelmişti. Peygamber Efendimize yaklaştı ve topuğuyla tepenin yamacındaki çimliğe vurdu. Vurduğu yerden hemen su fışkırmaya başladı. Sonra Peygamberimize namazdan önce kendisini nasıl temizleyeceğini öğretmek için onun önünde abdest aldı. Peygamberimiz de onun yaptıklarını tekrar etti. Sonra da Efendimize namazı nasıl kılacağını; kıyam, rükû, secde ve teşehhüt miktarı oturmanın nasıl yapılacağını öğretti. Peygamberimiz de yine onun yaptıklarını tekrar etti. Hazreti Cebrail, görevini tamamlayarak oradan ayrılınca Allah Resûlü de hemen evine döndü. Hazreti Cebrail'den öğrendiklerini tek tek Hazreti Hatice'ye de öğretti ve birlikte abdest alıp namaz kıldılar. Böylece İslâm dininde Peygamberimizden sonra ilk namaz kılan ve O'na ilk cemaat olan da yine Hazreti Hatice oldu.

Hazreti Hatice, Efendimizin yanında sadık bir vezir gibiydi. Allah Resûlü, ne zaman bir olumsuzlukla karşılaşsa onun yanında sükûnet buluyordu. Mübarek eşi, hep O'nun yanında bulunmaya çalışıyor ve O'nun yoluna çıkabilecek bütün engelleri ortadan kaldırmaya gayret ediyordu. İmanı çok kuvvetliydi Hatice validemizin. Hep fedakâr, hep sabırlı, hep vefalıydı.

Sıkıntılı Günler

Allah Resûlü, kendisine peygamberlik verildikten sonra bir dönem davetini gizli sürdürdü. Bu dönemde özellikle köleler ve fakir kesim, İslâm dinine girmeye başlamıştı. Allah katında herkesi birbirine denk gören, zulmü ve ahlâksızlığı yasaklayan İslâmla huzura kavuşmuşlardı. Onların din değiştirdiğini duyan Mekke ileri gelenleri ise Hazreti Muhammed Aleyhisselâmın peygamberliğini kabul etmiyordu. Müslüman olanları atalarının dinini terk etmemeye zorluyor, bunun için de onlara çok ağır işkenceler yapıyorlardı. Çileli bir dönemden geçiyordu hak din İslâmı seçenler. Bütün bu olanlar ve kavmi tarafından reddedilmek Allah Resûlünü çok üzüyordu. Hüzün içinde her evine dönüşünde Hazreti Hatice'nin güzel sözleri ve şefkat dolu davranışlarıyla biraz olsun rahatlıyordu. O'nun yanında bambaşka bir huzur buluyor, mübarek yüzünde tebessüm beliriyordu. Hazreti Hatice'nin teselli ve teskin edici sözleri kederini hafifletiyor, sebatını artırıyor, vazi-

fesini kolaylaştırıyordu. Ömrü boyunca Allah Resûlünü üzecek hiçbir hareketi olmayan vefalı Hatice, O'nun her zaman için dünya hayatındaki en büyük desteği idi.

Efendiler Efendisi, Mekkeli müşriklerin kendisini yalanlayıp çok üzdüğü bir gün, yine ilk vahyin geldiği Hira mağarasına gitmiş ve bir süre eve dönmemişti. Bu sırada Hazreti Hatice O'nu çok merak etmişti. Bunun üzerine O'nun için azık hazırlayarak Nur Dağı'na doğru yola çıktı. Peygamber Efendimizin bulunduğu mağaraya çok yaklaşmıştı. O sırada Peygamberimizin yanında Cebrail Aleyhisselâm da vardı. Hazreti Hatice'yi görünce Peygamber Efendimize dönerek:

– Şu gelen Hatice'dir. Yanında, içinde yiyecek ve içecek olan bir kap var. O sana geldiğinde Rabbinden ve benden ona selâm söyle. Aynı zamanda onu, cennette içinde ne bir gürültü ne de yorgunluk olan, inciden bir sarayla müjdele, dedi ve ortadan kayboldu.

Hazreti Hatice nihayet mağaraya varmıştı. Peygamber Efendimizi sağ salim görünce içi ferahladı. Derinden rahat bir nefes aldı. O sırada Allah Resûlü ona dönerek şöyle dedi:

– Allah (celle celalühü), Hatice'ye selâm söylüyor.

Allah'ın kendisine selâm gönderdiğini duyan Hazreti Hatice, duygu dolu bir sesle:

– Şüphesiz Allah, selâmdır. Selâm, O'ndandır. Allah'ın rahmet ve bereketi senin üzerine olsun ya Resûlûllah! Şeytan dışında selâmı işiten herkese selâm olsun. Ve Cebrail'e de selâm olsun, dedi.

Kureyş'in Baskıları

Peygamber Efendimizin tebliğine uyup, İslâmı seçenler üzerinde Kureyş'li müşriklerin baskıları giderek daha da artıyordu. Müşrikler, öyle sinsi plânlar içindeydi ki hem Allah Resûlünü hem de O'nun en büyük desteği Hazreti Hatice'yi incitmek için türlü kötülükler düşünüyorlardı. Bu sebeple, peygamberlik gelmeden önce evlendirdikleri üç kızını boşamaları hususunda damatlarına baskı yapıyorlardı. Damatlarına, Peygamber Efendimizin kızlarını boşadıkları takdirde onları istedikleri kızlarla evlendirecekleri konusunda garanti veriyorlardı. Bu kişilerin başında da aynı zamanda Peygamberimizin dünürü olan amcası Ebu Leheb geliyordu.

Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem), kendisine vahyedilen hükümleri insanlara açıklamaya başlayınca Ebu Leheb şiddetle O'na karşı çıkmıştı. Bunun üzerine

Ebu Leheb hakkında "Ebu Leheb'in elleri kurusun, kurudu da!" âyetiyle başlayan Tebbet sûresi inmişti. Bu sûre nazil olunca, Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil oğulları Utbe ve Uteybe'ye:

– Rukiyye ve Ümmü Külsüm atalarının dininden çıkmışlardır. Onları boşayın, ayrılın onlardan, dedi. Ebu Leheb de oğullarının her ikisine de:

– Muhammed'in kızlarını boşamazsanız, başım başınıza haram olsun, diyerek yemin etti.

Utbe ve Uteybe, istedikleri kızlarla evlenme garantisini alır almaz Peygamber Efendimizin kızlarını bırakmaya karar verdiler. Uteybe, Peygamberimizin yanına gelerek:

– Ben senin dinini tanımıyorum. Kızından da ayrıldım. Artık ne sen beni sev, ne de ben seni severim. Ne sen bana gel, ne de ben sana gelirim, dedikten sonra Peygamberimizi hırpalayarak gömleğini yırttı. Sonra da hışımla oradan ayrıldı. Uteybe'nin hareketleriyle çok incinen Allah Resûlü onun ardından:

– Dilerim ki Allah, köpeklerinden bir köpeği senin üzerine salsın, dedi.

Uteybe, o sırada ticaret maksadıyla Şam tarafına gitmek üzere hazırlık yapıyordu. Hazırlıklarını tamamlayıp Şam'a doğru yola çıktı. Bir gece dinlenmeye çekildiği sırada bir aslan gelerek Uteybe'nin yanına yaklaştı ve onu başından yakalayıp ısırarak öldürdü.

Evlâtlarının yıkılan yuvaları, Peygamber Efendimiz için de Hazreti Hatice validemiz için de birer hüzün kaynağı olmuştu. Üstelik ortada, kızlarından yana ayrılığı gerektiren bir durum yoktu. Tek sebep, her ikisinin de Allah Resûlünün kızı olmalarıydı.

Ebu Leheb ve karısı Ümmü Cemil, oğullarını Peygamber Efendimizin kızlarından ayırarak Allah Resûlünün ailesini üzdüklerine çok seviniyorlardı. Fakat bu sevinçleri Rukiyye'nin Mekke'nin en zengin gençlerinden biri olan Osman bin Affan ile evlenmesine kadar devam edebildi. Kureyş'in hesaplarının aksine bu ayrılıklar, Allah Resûlünün kızları için çok daha hayırlı olmuştu. Kureyş müşrikleri, bu olup bitenler karşısında daha da hırçınlaştı.

Bu durumu bir türlü hazmedemeyen Ebu Leheb, Allah Resûlüne ve ailesine daha çok saldırmaya başladı. Çok geçmeden bir gün öfkeyle kalktı ve doğruca Peygamberimizin büyük kızı Zeynep'in kocası Ebu'l-As'a gidip şöyle dedi:

– Hanımından ayrıl. Biz seni Kureyş'ten dilediğin herhangi bir kadınla evlendiririz.

Bu sözleri duyan Ebu'l-As çok kızmıştı. O, aile işlerine başkasının burnunu sokturmayacak kadar izzet içinde bir hayat yaşıyordu. Huzurlu bir ailesi vardı ve hanımından da çok memnundu.

Ebu Leheb'e dönerek hiddetle:

– Hayır, vallahi ben hanımımdan ayrılmam. Hanımım yerine Kureyş'ten bir hanımımın olmasını da iste-

mem, diyerek onu azarladı. Ebu Leheb çaresiz hiçbir şey yapamadan evine geri döndü.

Ebu'l-As'ın, Ebu Leheb'e karşı gösterdiği bu tavır, Peygamber Efendimiz ile Hazreti Hatice'nin çok hoşuna gitmişti. Zaten Peygamber Efendimiz, damadı Ebu'l-As'ı çok beğenir ve her zaman överdi.

Boykot Kararı

Kureyş, her geçen gün artan bir hızla Allah Resûlü-nün karşısına dikiliyordu. Yoluna dikenler döşüyor, O'nu köşe başlarında taşa tutuyorlardı. Yaptıkları kötülükler ve saldırılarla O'nun getirdiği davayı gölgelemek ve İslâmın yayılmasına engel olmak istiyorlardı.

Zaten o dönemde "İnandım." demek, belâların sağanak sağanak yağması anlamına geliyordu. İnanların can ve mal güvenliği yoktu. İman eden herkesin kapılarına işaretler konuluyor, bu kişiler âdeta abluka hayatı yaşamaya zorlanıyorlardı. Tabi bu çetin günlerde Allah Resûlünün en büyük desteği yine vefa abidesi Hazreti Hatice idi. Efendiler Efendisi, ne zaman kinle köpüren Kureyş'in hiddetine maruz kalsa, ne zaman moral bozan bir hadiseyle karşılaşsa, huzuru hep Hazreti Hatice'nin yanında buluyordu.

Manen her an Hazreti Peygamberin desteği olan Hatice annemiz, malını da hiç tereddütsüz Allah Resûlü ve getirdiği hak dava uğrunda seferber ediyordu. Mekkelilerin imansızlığı karşısında gecelerini bile feda etmeye başlamıştı. Kapı kapı dolaşıyor ve bir kişinin daha iman etmesi için uğraşıp duruyordu. Peygamber evinin iki delikanlısı olan Zeyd bin Hârise ve Hazreti Ali, sokak sokak dolaşıp insanları yemeğe davet ediyor, Hazreti Hatice validemiz de evde davete icabet edeceklere yemekler yapıyordu. Hira'da vahyin gelişinin üzeriden daha birkaç yıl geçmemişti ki bir zamanların en zengin kadını Hatice'nin elinde, mal mülk anlamında pek bir şey kalmamıştı. O dillere destan zenginliğini, İslâm davası uğrunda cömertçe harcadı Allah Resûlünün sadık eşi. O kadar cömertti ki inandığı değerler uğruna elindeki her şeyi vermeyi en büyük meziyet görüyordu. Elindeki en değerli malın bile, iman edecek tek bir gönülden daha kıymetli olmadığını biliyor ve ona göre hareket ediyordu.

Bütün bu zulüm ve engellemelere rağmen inanan insanların sayısı artmaya başlayınca Kureyş'in kin ve nefreti daha da fazlalaştı. Hele de Hazreti Hamza gibi güçlü, söz sahibi birinin iman edişi müşrikleri küplere bindirdi. Artık Müslümanlarla aralarında amansız bir düşmanlık başlamıştı. Allah Resûlünü öldürmek üzere aralarındaki en hiddetli ve korkusuz kişilerden olan Ömer'i görevlendirdiler. Fakat Hazreti Ömer, Hazreti Peygamberi öldürmek üzere çıktığı yoldan Müslüman olarak geri döndü. Üstelik Hazreti Ömer'in de aralarına katılmasıyla Müslümanlar

artık hak dini açıktan yaymaya başlamışlardı. Üç yıl süren gizli davet döneminin ardından Kâbe'de açıkça namaz kıldılar.

O zamana kadar Mekke'li müşrikler, İslâmın yayılışını engelleme adına ne yaptılarsa sonuç alamamışlardı. Her türlü şiddet ve baskıya rağmen Müslümanların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Üstelik İslâm, Mekke dışında da duyulmaya başlamıştı. Bütün bu olanlar, Mekkeli müşrikleri son derece tedirgin edip endişeye sevk ediyordu. İşkence yapmakla kimseyi dininden çeviremeyeceklerini ve İslâmın yayılmasına engel olamayacaklarını anlamışlardı. Çünkü her türlü zulüm ve işkenceye rağmen tek bir Müslüman bile dininden dönmemişti.

Şu hâlde yeni plânlar yapmaları, yeni kararlar almaları gerekiyordu. Öyle de yaptılar. Hemen bir araya geldiler. Özellikle de en büyük din düşmanı Ebu Cehil'in baskısıyla mümin olsun olmasın Hazreti Peygamberi koruyan bütün Haşimîlere boykot düzenlemeye karar verdiler. Tabi müşriklerin azılılarından olan Ebu Leheb, Haşimîlerden olmasına rağmen bu uygulamanın dışında tutuldu. Kendi aralarında aldıkları karara göre aralarından hiç kimse Haşimîli bir kadınla evlenmeyecek ve kızını da Haşimîlere vermeyecekti. Aynı zamanda hiç kimse onlara bir şey satmayacak, onlardan da bir şey satın almayacaktı. Uygulanan bu boykot, Haşimîler Peygamber Efendimizi korumayı bırakıncaya veya O, peygamberlik iddiasından vazgeçinceye kadar sürecekti. Yani âdeta Müslümanları ölüme terk edeceklerdi. Hepsi taraftar olmasa da kırk Kureyş

lideri bu anlaşmayı imzaladı. Muttaliboğulları, kardeşleri Haşimîlere bunu yapmak istemediler, fakat zorla anlaşmaya dâhil edildiler. Anlaşma metni Kâbe'nin duvarına asıldı ve uygulama başlatıldı. Hazreti Hatice'nin amcaoğlu Varaka'nın yıllar önce söyledikleri çıkmıştı. Kendi vatanından çıkarmaya çalışıyorlardı işte Allah Resûlünü.

Karşılıklı dayanışma için bütün Haşimîler, Mekke vadisinin Ebu Talib mahallesinde toplandı. Peygamber Efendimiz ve Hazreti Hatice validemiz ev halkıyla birlikte o mahalleye gelirken; Ebu Leheb, Kureyşlilere bağlı olduğunu gösterircesine karısıyla bu mahalle dışındaki bir eve taşındı.

Boykot, çok sıkı bir şekilde uygulanıyordu. Zaman geçtikçe Müslümanlar için, yaşamak çok zor bir duruma gelmişti. Yiyecek bir şey bulamadığı için açlıktan ölenler, ağaç yapraklarını yiyenler, hatta buldukları kuru deri parçalarını su içinde yumuşatıp ateşe tuttuktan sonra, onunla üç gün idare edenler vardı. Açlıktan ağlayan çocukların feryatları, Ebu Talib mahallesinin uzaklarından da duyulmaya başlamıştı. Kureyşli müşrikler; kadın, ihtiyar, çocuk, hasta demeden herkesi aynı konumda değerlendiriyor ve asla taviz vermiyorlardı. Haşimîlere hiçbir şey göndermiyor, akrabalarına bir şeyler göndermek isteyenlere de engel oluyorlardı. Sıkıntı içindeki akrabalarına yardım etmek isteyenler, yardımlarını ancak gizlice gönderebiliyorlardı. Ebu Talib mahallesine giden geleni en sıkı gözetleyenlerin başında ise tabi ki Ebu Cehil geliyordu.

Çileli boykot yıllarında da Allah Resûlünün en büyük

desteği yine Hazreti Hatice idi. Her an Hazreti Peygambere moral vermesinin yanında bütün malını da hiç çekinmeden Müslümanların sıkıntılarını gidermek için feda ediyordu. Hazreti Hatice'nin bu fedakârlığı bütün mallarını bu yolda harcayıncaya kadar devam etti. Bu davranışlarıyla çevresindeki Müslümanlara çok güzel örnek olmuş, pek çok kişinin kalbinin İslâma ısınmasına vesile olmuştu.

Çoğu zaman yeğeni Hakim bin Hizam aracılığıyla elinde kalan ne varsa onların gizlice Ebu Talib mahallesine ulaşmasını sağlıyordu. O gün için henüz Müslüman olmayan yeğeni Hakim bin Hizam, çok sevdiği halası için zaman zaman geceleri yola çıkıyor ve onun isteklerini yerine getirmeye çalışıyordu.

Yine Hakim bin Hizam, kölesinin sırtına biraz buğday yükleyip halası Hazreti Hatice'ye götürmek üzere Ebu Talib mahallesine giderken, yolda Ebu Cehil'e rastladı. Ebu Cehil hemen Hakim'in yakasına yapıştı ve ona:

– Demek sen Haşimoğullarına yiyecek götürüyorsun ha? Vallahi ben seni Mekke'de rezil etmedikçe, buradan ne sen ileri geçebilirsin, ne de yiyecek geçebilir, dedi.

O sırada yanlarına Ebu'l-Bahterî geldi. O da Haşim oğullarındandı. İman etmemişti, ama insaflıydı. Önce, olayın sebebini öğrenmek istedi ve:

– Aranızda ne oluyor öyle, diye sordu. Ebu Cehil:

– Haşimoğullarına yiyecek götürmeye yeltenmiş, diye cevap verdi. Bunun üzerine Ebu'l-Bahterî:

– Halasına ait olup yanında bulunan bir yiyecek var ve sen onu götürmesine engel oluyorsun, öyle mi, dedi. Ardından da:

– Çekil bu adamın yolundan, diyerek zulme son vermek isteyince, inadında direnen Ebu Cehil'le aralarında kavga başladı. Ebu Cehil'e çok kızan Ebu'l-Bahterî, eline geçirdiği bir deve çenesi kemiği ile Ebu Cehil'in kafasına vurup başını yardı. Sonra da onu yere yıkıp, tekmeledi.

Kim bilir buna benzer nice olaylar yaşandı ve günler bin bir zorlukla birbirini kovaladı. Aradan üç yıl geçmiş olmasına rağmen boykot hâlâ devam etmekteydi. Peygamberliğin dokuzuncu yılına gelinmişti. Bu üç yıl içinde Peygamber Efendimizin başta ayı ikiye yarması olmak üzere pek çok mucizesi görüldü. Boykot metnini yazan kişinin ise elleri kurudu. Mekke müşriklerinin her türlü engeline rağmen bütün bu olanlar, o dönemde pek çok kişinin İslâmı seçmesine vesile oldu.

Bu dönemin son mucizesi ise Kâbe'nin içinde asılı boykot metnini bir ağaç kurdunun yemesi oldu. Ağaç kurdu, kâğıtta Allah'ın ismi dışında hiçbir şey bırakmamıştı. Yüce Allah, bu mucizeyi Peygamberimize bildirince O da bunu amcası Ebu Talib'e anlattı. Ebu Talib de duyduklarını müşriklere haber verdi. Kurdun yediği kâğıt, Mekke müşrikleri tarafından bizzat görülünce Peygamber Efendimizin doğru söylediği bir kez daha ortaya çıkmış oldu. Artık daha fazla direnemediler ve boykotu kaldırmak zorunda kaldılar.

Ayrılık Vakti

Artık sıkıntılarla dolu üç yıl bitmişti. Müslümanlar, o sürgün hayatından kurtuldukları için Allah'a şükrettiler. Mekke'de bayram havası yaşandı. Herkes evine, eşine, dostuna, akrabasına kavuşmuştu. Ancak Müslümanların sevinci fazla sürmedi. Boykotun kaldırılmasından sekiz ay sonra Ebu Talib hastalanıp yatağa düştü. Kısa bir süre sonra da vefat etti. Peygamber Efendimizi çok seven ve karşılaştığı her türlü zorlukta hep O'nun arkasında olan Ebu Talib artık yoktu.

Allah Resûlü, büyük bir üzüntü içerisindeydi. Peygamberimizin içinde düğümlenen bir sıkıntısı daha vardı ki o da sevgili eşi Hazreti Hatice'nin durumuydu. Ömrünün son yirmi beş yılını Allah Resûlüne adamış olan vefa insanı Hazreti Hatice çok hastaydı.

Peygamberimizin kalbinde tarif edilemeyecek bir hü-

zün vardı. Hazreti Hatice'nin yanına girdi. Hasta yatağında çok bitkin bir hâlde yatıyordu sadık eşi. Yanına yaklaştı. Bakışlarını biraz onun üzerinde gezdirdi. Gözleri âdeta yağmur yüklü bulutlar gibiydi Nebiler Nebisinin. Mekke'nin en zengin kadınıyken o gün Hazreti Hatice, açlık ve sıkıntı içinde iki büklümdü. Gözlerinde derin bir endişe gizliydi Hatice annemizin. Öleceğine üzülmüyordu, aksine ölümü ebedîleşmek olarak kabul ediyordu. Tek hüznü, Efendiler Efendisinden ayrılacak ve O'nu dünyadaki türlü sıkıntılarla baş başa bırakacak olmaktı. Ama bu, Allah'ın takdiriydi ve elden bir şey gelmezdi.

Her ikisi de bir diğerinin hâlini düşünerek hüzün yaşıyordu. Rahmet Peygamberinin boğazında hıçkırıklar düğümlendi defalarca. Sonra vefalı eşine iyice yaklaştı ve titreyen dudaklarından anlam yüklü şu cümleler döküldü:

– Benden dolayı ey Hatice, sen de bu sıkıntılara katlanmak zorunda kaldın ve kametine göre bir hayattan mahrum yaşadın. Ancak unutma ki Allah, her sıkıntı ve zorluğun arkasından, mutlaka çok hayırlar murat etmiştir.

Ebu Talib'in vefatının üzerinden henüz üç gün geçmişti ki Hazreti Hatice'nin hastalığı daha da arttı. Ve müminlerin annesi, Peygamberliğin onuncu yılının Ramazan ayında, kadir gecesinde ebedî âleme göçtü. Altmış beş yaşındaydı. Zaten o her yönüyle ilkleri yaşamıştı. Allah'a ve Resûlüne ilk iman eden, Efendiler Efendisiyle ilk abdest olan, O'nun arkasında ilk defa namaz kılan oydu. Allah Resûlünün hanesindeki ilk şehit de o oldu.

Efendiler Efendisinin hüznü büyüktü. İslâm davasının sadık dostu, en güvenilir dert ortağı ve huzur kaynağı, vefa abidesi biricik eşi artık yaşamıyordu. Onun vefatı, sadece Peygamber Efendimizi değil bütün Müslümanları çok üzmüştü. Çünkü o, müminlerin annesiydi. İslâmın yayılması uğruna bütün malını ve sağlığını harcamıştı. Bütün Müslümanlar, Hazreti Hatice'nin vefatına gerçek annelerini kaybetmiş gibi üzüldüler.

Mübarek eşinin namazını bizzat Peygamber Efendimiz kıldırdı. Hatice validemiz, Mekke'nin Hacun kabristanına gömülecekti. Mezarı açıldı. Allah Resûlü, mezara indi ve kıymetli eşini kabrine bizzat kendi yerleştirdi. Mezarın üzerini de toprakla yine O kapattı. Gözlerinde yaş, hanımını örten kara toprağı uzun uzun seyretti.

Peygamber Efendimiz, amcasının ve mübarek eşi Hazreti Hatice'nin vefatlarından duyduğu üzüntüyü şöyle ifade etmişti:

– Şu ümmet üzerinde bugünlerde toplanan iki musibetten hangisine daha çok yanacağımı bilemiyorum.

Ve Allah Resûlü, bu yıla "Hüzün Yılı" adını verdi.

Hüzünlü Yıllar

Hazreti Hatice'nin vefatından sonra Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), evinden çok daha az çıkar olmuştu. Evinden çıktığı vakitlerde de Cebrail'in getirdiği yeni emirleri müminlere açıklıyordu. Bazen de bazı müşriklere Kur'ân okuyarak onları İslâma davet ediyordu. Müşriklerin O'na karşı cevapları ise hep yalanlama, alay ve hakaret oluyordu. Peygamber Efendimiz, artık Mekke'de kendini çok yalnız hissediyordu. Ebu Talib ve Hazreti Hatice'nin olmayışı, müşrikleri daha da bir cesaretlendirmişti. Kureyş müşrikleri, Efendiler Efendisine daha çok saldırmaya ve O'nu daha fazla incitmeye başladılar.

Hazreti Hatice'nin yokluğu, Allah Resûlüne çok dokunmuştu. Sürekli Hatice'nin hatıralarıyla beraberdi. Âdeta Hatice ölmemiş, yan odada yaşıyor gibiydi. Onun arkasından o kadar üzüntü duymuştu ki çevresindekiler,

Allah Resûlünün başına bir şey geleceğinden korkar oldular. Bir gün yanına gelen bir sahabi:

– Ya Resûlûllah! Görüyorum ki Hatice'nin yokluğundan dolayı sanki üzüntüden iki büklüm gibisin, demişti. Allah Resûlü mahzundu:

– Evet, o çocuklarımın anası, evimin de hanımefendisiydi, buyurdu.

Allah Resûlünün hem annelik hem de babalık yaptığı kızları da annelerinin vefatıyla boynu bükük kalmışlardı. Özellikle peygamber kızlarının en küçüğü Fatıma, sık sık Efendimize annesini soruyordu. Bir gün Efendiler Efendisine dedi ki:

– Ya Resûlûllah! Annem Hatice, şimdi nerede?

– Kamıştan bir köşkün içinde.

– Şu bildiğimiz kamış mı?

– Hayır, hayır! İnci, yakut ve mercanlarla bezenip süslenmiş kamış.

Babası, annesinin ahiretteki durumundan haber verince biraz olsun rahatlamıştı Hazreti Fatıma'nın yüreği. Allah Resûlü, her fırsatta Hazreti Hatice'den söz açıyor ve neredeyse karşılaştığı herkese onun faziletlerinden bahsediyordu. Peygamber Efendimizin Mekke'deki bu yalnız ve zorluklarla dolu hayatı üç yıl kadar sürdü.

Hediye Gerdanlık

Hazreti Hatice'nin vefatından üç yıl sonra Müslümanlar, Mekke'den Medine'ye hicret ettiler. Kureyşli müşrikler, Peygamberimizi öldürüp İslâmı yok etmek için var güçleriyle çalışıyorlardı. En sonunda müşriklerle Müslümanlar arasında savaş çıktı. Bedir Savaşı adını alan bu savaşta az sayıda askeri olan İslâm ordusu, kendilerinin üç katı olan müşrik ordusunu hezimete uğrattı. Bu savaşta birçok müşrik öldürülürken birçoğu da esir alınmıştı. Esirler arasında Peygamber Efendimiz ile Hazreti Hatice'nin en büyük kızları Zeynep'in eşi Ebu'l-As da vardı.

Hazreti Zeynep, Medine'ye hicret edememiş ve eşi Ebu'l-As ile birlikte Mekke'de kalmıştı. Ebu'l-As henüz Müslüman olmamıştı. Müşriklerle birlikte Bedir Savaşı'na katılmış ve Müslümanlar tarafından esir alınmıştı. Müslümanlar, esirleri fidye karşılığında serbest bırakmaya

karar verince Kureyş müşrikleri esirlerini kurtarmak için Medine'ye peşi peşine fidye göndermeye başladılar. Bu sırada Resûlûllahın kızı Zeynep de kocası Ebu'l-As'ın kurtuluşu için fidye olarak bir gerdanlık göndermişti. Bu gerdanlık, evlendiği gün annesi Hazreti Hatice'nin kendisine hediye ettiği gerdanlıktı. Hazreti Zeynep, kendisi için böylesine özel anlam ifade eden bir eşyasını göndererek kocasının kalbini imana ısındırmayı ümit etmişti.

Zeynep'in fidyesini alanlar, onu getirip bir kese içinde Efendimizin önüne koydular. Sahabilerin birisi şöyle dedi:

– İşte bu da esiri için Zeynep'in gönderdiği bedel!

Allah Resûlü, yavaşça keseyi açtı. İçinden Hazreti Hatice'nin gerdanlığı çıkmıştı. Yıllardır görmediği bu gerdanlık, O'nu Mekke yıllarına alıp götürmüştü. Öylece dalıp gitti bir süre. Bu gerdanlığı Hazreti Hatice validemiz, düğün günü boynundan çıkarmış ve kızı Zeynep'in boynuna bizzat kendisi takmıştı. Allah Resûlünün mübarek gözleri doldu, derin bir sessizlik çöktü Bedir yamaçlarına. Herkes bir süre öyle bekledi. Sessizliği bozan yine Efendiler Efendisinin şefkat dolu cümleleri oldu:

– Dilerseniz Zeynep'in esirini serbest bırakın ve malını da kendisine iade edin!

Sahabiler hemen:

– Olur ya Resûlûllah, dediler. Sonra da Ebul-As'ı serbest bırakarak gerdanlığı da iade ettiler. Peygamberimiz, Ebu'l-As'ı serbest bırakırken, kızı Zeynep'in Medine'ye

hicretine müsaade etmesini şart koştu. Ebu'l-As da bu şartı kabul etti ve yerine getirdi. Daha sonra kendisi de iman etti ve Medine'ye geldi. Onun gelişiyle sevinen Efendiler Efendisi, eski nikâhı geçerli sayarak Zeynep validemizi yeniden kendisiyle evlendirdi.

Unutulmayan Hatıralar

Efendiler Efendisinin gönül dünyasında Hazreti Hatice validemiz o kadar yer etmişti ki Allah Resûlü, zaman zaman onun eski arkadaşlarını ziyaret eder ve böylelikle hatıralarını canlandırmaya çalışırdı. Onun akrabalarına karşı dahi saygıda kusur etmez, altındaki minderi verip üzerine oturmalarını isterdi. Sebebi sorulduğunda da:

– Ben, onun sevdiklerini de severim, buyururdu.

Koyun kestiği zaman koyundan ilk önce Hazreti Hatice'nin yakınlarına gönderirdi. Neden ilk önce Hazreti Hatice'nin yakınlarına gönderdiği sorulunca:

– Bana Hatice'nin sevgisi bahşedildi. Ben Hatice'nin sevdiklerini de severim, demişti.

Bir defasında Hazreti Hatice'nin kız kardeşi Hale'nin, eve girmek için izin istediğini duymuştu. Onun sesini ve izin isteme tarzını Hazreti Hatice'ye o kadar çok benzetmişti ki heyecanla ayağa kalktı ve:

– Aman Allah'ım! Bu Huveylid'in kızı Hale'dir, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Aişe kendini tutamayarak:

– Allah sana ondan daha hayırlısını vermişken, Kureyş'in yaşlı olup, bir zaman önce ölmüş olan bir kadınını anıp duruyorsun, deyiverdi.

Allah Resûlü duyduklarından hiç hoşlanmadığını anlatan sert bir ses tonuyla:

– Onun gibisi var mıydı, dedi önce ve sonra şöyle devam etti sözlerine:

– Allah'a yemin olsun ki Allah, bana ondan daha hayırlısını vermemiştir. İnsanlar küfrederken o bana inandı. İnsanlar beni yalanlarken o beni tasdik etti. İnsanlar mahrum ederken malıyla beni o destekledi. Ve Allah, onun vesilesiyle bana evlâtlar verdi.

Allah Resûlünün, Hazreti Hatice'nin hatırına toz kondurmayan bu sözleri üzerine, Hazreti Aişe validemiz hatasını anlamış ve hemen af dilemişti.

Aradan yıllar geçmiş ve Hicret, Bedir, Uhud, Hendek, Hudeybiye derken sıra Mekke'nin fethine gelmişti. On bin kişilik İslâm ordusu, Medine'den kalktı ve Mekke'ye doğru yola çıktı. Mekke'ye yaklaşınca önce Hacun'daki kabristana uğradı Allah Resûlü. Mübarek eşi Hazreti Hatice'nin mezarı başında durdu, ellerini açtı ve uzun uzun dua etti. Karargâh olarak da Hazreti Hatice'nin kabrine çok yakın bir yeri seçti ve orada konakladı. Fetih tamamlandıktan sonra da Mekke'de kaldığı süre içerisinde zaman zaman Hazreti Hatice'nin evini ziyaret etti.

Yeryüzünün En Hayırlı Kadını

Hazreti Hatice; teslimiyeti, itaati, vefakârlığı, şefkati, imanının kuvveti, sadakat ve faziletiyle Peygamber Efendimizin yeryüzündeki en büyük desteği idi. Herkes düşman iken Nebiler Nebisini ilk o tasdik etmişti. Herkes O'ndan uzaklaşıp kaçarken o, kalbini sonuna kadar açmıştı. En sıkıntılı zamanlarında Allah Resûlünün tek teselli kaynağı olmuştu. Nerede ihtiyaç hissedilmişse oraya ilk koşan hep oydu. Fedakârlık ve cömertlik konusunda onun eline su dökebilecek kimse yoktu. Bir zamanlar Mekke'nin en zengin kadını iken elindeki her şeyi, Allah ve Resûlü için vermiş, fakirlik içinde ruhunu Allah'a teslim etmişti.

Allah'ın seçtiği ilk Müslüman kadın olan Hazreti Hatice, ilklerin de ilkiydi. O, dillere destan bir hayat yaşamış ve onun yaşadığı bu destanı, bizzat Allah ve sevgili Resûlü

dile getirmişti. Bir gün Efendiler Efendisi eliyle göğü ve yeri işaret ederek:

– Göklerin en hayırlı kadını İmrân'ın kızı Meryem, yeryüzünün en hayırlı kadını ise Huveylid'in kızı Hatice-'dir, demiş ve mübarek eşinin faziletini bütün âleme duyurmuştu.

Hazreti Hatice'den sonra milyonlarca kadın İslâma girdi. O, kendisinden sonraki zamanlarda da Müslüman hanımlara her yönüyle örnek olmaya devam etti. İsmi, hep hürmet ve rahmetle anıldı ve anılmakta. Allah ondan razı olsun.